ЛЕНИНЭЙ, ПАРТИИН ХЭРЭГТЭ ҮНЭМДИ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 253 (11851) | 1968 оной октябриин 26, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЛЕНИНСКЭ КОММУНИС СОЮЗДА

СС-эй Центральна Комитет гайхамшагта ртэй — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ле- Коммунис Союзай 50 жэлэй ойтой да- уулан комсомолшуудые, бүхы совет уулые халуунаар амаршална.

й агуу ехэ вождь, багша Владимир Ленинэй үүсхэлээр эмхидхэгдэн байгуу- Залуушуулай Коммунис Союз Ком- партиин эдэбхитэй туһалагша, дайшал- зерв байһан, байхашье. Комсомолой габьяата бүхы замынь манай агууехэ Эхэ ороной түүхэтэй, социализм бо- ммунизмын илалтын түлөө Коммунис ударидалга доро хүдэлмэришэн ан- совет арадай хэһэн тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой юм. Ленинскэ комсомол тойруулан үргэн олон совет залуу- элсүүлэн жагсаана, ажалшан арадай галай түлөө бата тэсэбэритэй, үнэн тэмсэлшэдые үзэл сурталай талаарнь үүлхэ хэрэгтэ туһална. Табин жэлэй соо ВЛКСМ-эй зэргэдэ зуу миллион совет хүнүүд суртал бодолой талаар эн болбосорһон, эмхидхэлэй, ниитын эриин түрүүшын дүй дүршэл олоһон

искэ комсомолой улаан туг дээрэ яла- Советскэ Союзай орденууд — манай Эхэ асари ехэ амжалтануудта совет залуу- оруулһан дайшалхы ба ажалай хуби- ртии, правительствын, арад зоной али үндэрөөр сэгнэдэг байһыень эли тодоор лнэ.

комол болбол партиин хүтэлбэри доро Совет засаг тогтоохо, бэхижүүлхын тү- роноо индустрижуулха, хүдөө ажахыгаа тивнэ болгохо, соёлой байгуулалтын зо- уудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тү- эн зоригтойгоор, эрэлхэгээр тэмсээ.

үшын табан жэлнүүдэй түсэбүүдые гэдэ, социалис индустриин асари ехэ тануудые — Днепрогэс, Магнитка, Урал- е бодхоолгодо, Сибириин, Хойто зүгэй, Дурнын ба ороной бусад районуудай шленна ехэ ехэ центрнүүдэй. Комсо- к-на-Амуре гэжэ эдиршүүлэй хотын ба- а совет залуушуулай эдэбхитэйгээр ха- һан ябадал Ленинскэ комсомолой түүхэ гайхамшаг хуудаһан боложо оронхой. э ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үдтэ фронтнууд дээрэ ба тыл дотор за- улай олоороо гаргаһан баатар габьяае ринай мартахагүй. Комсомолой хүмүү- эн долоо мянга гаран хүнүүд байлдаа- зарта баатар габьяа гаргаһанайнгаа тү- Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүр- 3 миллион табан зуу мянгаад хүн Р-эй орденууд болон медальнуудаар шаг- һан байна.

нэй захяа заабаринуудта үнэн байдаг онуудай комсомолшууд болон залуу- совет арадай дайшалхы, ажалай үг зач- уудые нарин нангинаар сахина, улам арь- ша, КПСС-эй Программаар. партиин съездын шиидхэбэринүүдээр табигдаһан э зорилгонуудые бэелүүлхын тула шэн тойгоор шармайн оролдоно. Мүнөө сагай шленностиин ба энергетикын гигантнуу- булад харгынуудые бариха, хүдөө ажа- үгжөөн дэбжээхэ, шэнэ газар элдүүри- ашаглаха, худалдаа наймаа, улад зоной нальна ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ ха, ороной эрдэм болон техникэ хүгжөө- эргтэ залуушуулай эдэбхитэйгээр хабаа- байһыень совет арад мүнөөдэр баһал ар баясхалантайгаар тэмдэглэнэ.

комолшууд, залуу хүбүүд болон басагад унистнуудтай хамта социалис мүрысөө- коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй үүс- эд болон жагсана. табан жэлэй түсэбые орһоо урид дүүргэхын түлөө, социалис эбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө нэ.

вет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой эз жагсаһан залуушуул ажабайдалай ехэ сал гарадаг. патриотическа хатуужал ог байна. Тэдэнэр эндэ сэрэгэй эрдэм эжэл, мүнөө сагай орёо нарин техникэ лна, дайшалхы дүй дүршэл олоно. Залуу эд зэбсэгэй талаар ахамад нүхэдтээ н жагсан империалистнуудай аашануудые һэргэг хёрхоор адаглан харана, Агууехэ Октябриин түйлалтануудые хамгаалан жагсахаар хэзээ бүхэндэ бэлэн байна.

Комсомол өөрынгөө зэргэдэ манай ороной бүхы үндэһэ яһатанай хүбүүд болон басагадые нэгэдхэн, тэдэнние социалис Эхэ орондоо дуратай, үнэн байхаар, коммунис сурталбодолтой, арадуудай хани барисаанай, пролетарска интернационализмын үзэл бодолтой байхаар хүмүүжүүлнэ. Социалис түйлалтануудай түлөө омогорхол, буржуазна байгуулалтада, тэрэнэй үзэл сурталда эбсэшэгүй байлга, социальна, национальна сүлөөрэлгын түлөө, амгалан байдалай ба демократиин түлөө тэмсэлшэдтэй һаналаа нэгэдэлгэ, ангиин талаар хилын саанахи аха дүүнэрээ дэмжэлгэ — совет залуу хүнэй онсо шэнжэнь болоно.

Ажалда дурлалга, эрдэм мэргэжэл шудалха хүсэл эрмэлзэл, түрүү соёл культура шудалха, болбосоролоо үргэдхэхэ гэһэн халуун хүсэлэн, ангиин бата мэдэрэл, империализмын хорото аашануудта эсэргүү эдэбхитэ тэмсэл — Ильичэй захяа заабаринуудые совет залуушуулай нарин нангинаар бэелүүлдэг байһанайнь, агуу ехэ Ленинэй зааһан ёһоор ажаллаха, ажаһууха гэжэ хүсэдэг байһанайнь эли тодо гэршэ болоно. Соведүүдэй ороной залуу үетэн мүнөө, хэзээ бүхэнэйхидөөл адляар, революционно эршэ зоригоор, коммунис хүсэл бодолнуудай илан мандаха байһанда бата этигэлээр нэбтэрэнхэй.

Ленинскэ комсомол коммунизмын сурталбодолдо, партиин хэрэгтэ үнэн байдагаараа, социализм, коммунизм байгуулхын тула эдэбхи үүсхэл, эршэ зориг гаргадагаараа партиин, бүхы совет арадай зүгһөө ехээр хүндэлэгдэдэг, дурлагдадаг болонхой.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, олониитын харилсаа улам нарижуулан һайжаруулха, дүрбэн тэгшээр хүгжэһэн шэнэ хүниие хүмүүжүүлхын тула асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой байнабди. Арад зондоо үнэн сэхээр алба хэхэһээ, коммунизмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ шэн зориг гаргахаһаа, Эхэ оронойнгоо ерээдүйн гэгээн гэрэлтэ байдалай түлөө харюусалгаһаа үлүү ехэ, арюун нангин юумэ комсомолшуудта, совет хүбүүд болон басагадта байхагүй.

Ленинскэ комсомол, совет залуушуул коммунис общество байгуулха хэрэгтэ саашадааа шье зохёон байгуулхы, эдэбхи түгэс хүсэн болохо гэжэ ехээр этигэжэ байһанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Марксистско-ленинскэ теориие комсомолшуудай, бүхы хүбүүд болон басагадай творческо ёһоор шудалхынь, ангиин мэдэрэлээр нэбтэрэн болбосорхынь, ажалда, социалис зөөридэ коммунис ёһоор хандадаг байхаар өөһэдыгөө хүмүүжүүлхынь тула, олоһон эрдэм мэргэжэлээ бодото дээрэнь шадамараар хэрэглэхынь тула оролдохо гээшэ комсомолой уялга болоно. Олониитэ залуушуултай холбоо барисаагаа үдэр бүри үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ, комсомолой эмхинүүдэй дайшалхы хаба шадабариие, ороной политическэ, ажахын, соёлой ажабайдалай талаар, ургажа ябаа үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ дүүргэдэг үүргыень дээшэлүүлхэ шухала. Коммунис бата мэдэрэлтэй, хүдэлмэришэн ангиин дайсадта эбсэшэгүй эсэргүүгээр хандадаг, эрэлхэг зоригтой, эрид шууд хүнүүд лэ социалис обществын үмэнэ түүхээр табигдаһан зорилгонуудые хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха.

Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө. Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө арад бүгэдын патриотическа мүрысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадахыень комсомолшууд болон залуушуулые КПСС-эй Центральна Комитет уряална.

КПСС-эй дайшалхы туһалагша, найдамтай резерв — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союз мандаха болтогой!

Манай Эхэ ороной түшэг тулгуури, ерээдүйн найдабари — алдарта совет залуушуул мандаха болтогой!

Коммунис партиин ударидалга доро — коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай БАЯРАЙ ПЛЕНУМ ДЭЭРЭ НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэд комсомолшууд!

Парти ба комсомолой хүндэтэ ветерануud!

Хариин хүндэтэ айлшад!

Хүндэтэ ханинар!

Ленинскэ комсомолой табин жэл гүйсэбэ. Энэ хадаа совет арадай ехэ һайндэр болоно. Бидэнэр, элдэб үеын хүнүүд бултадаа, мүнөө залуу шэнги болоод байнабди, юуб гэхэдэ, манай эдир залуу наһан комсомолой зэргэдэ эхилһэн байна бшуу. Табин жэл бага-хан болзор бэшэ. Зүгөөр манай комсомол ходоодоол залуу байдаг.

Манай партиин Центральна Комитедэй, Советскэ Союзай коммунистнуудай зүгһөө Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзые, бүхы совет залуушуулые энэ ехэ, баясхаланта һайндэрөөр дашарамдуулан халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Революционно һалхи шуурган соогуур бии болоһон, ангиин тулалдаануудай гал дүлэн соогуур хатуужаһан комсомол большевигүүдэй партиин түрэһэн үрэ, Соведүүдэй ороной дайшалхы эдир залуу наһаниинь болоно. Тэрэниие агууехэ Ленин бөөмэйлэн байгуулаа. Парти өөрынгөө найдамтай дайшалхы халаан болгшо комсомолые хододоо оролдосотойгоор ургуулдаг, хатуужуулдаг байгаа.

1924 онһоо комсомол В. И. Ленинэй нэрые зүүжэ ябадаг болоо. Энэ үнэтэ нэрээр нэрлүүлхэдээ, комсомолшууд ленинскэ ёһоор ажаһууха, ажаллаха ба тэмсэхэбди гэжэ агууехэ багшын, вождиин захяануудые нангинаар дүүргэхэ тангаригаа үгөө һэн. Энэ лаб батаар үгэһэн тангаригаа комсомол үнэн сэхээр дүүргэнэ гэжэ бидэнэр мүнөө хэлэхэ эрхэтэй байнабди. Комсомолой, манай залуушуулай бүхы алдарта хэрэгүүд, бүхы түйлалтанууд ленинскэ ухаан бодолоор зоригжуулагдадаг.

Комсомолой дайшалхы ба ажалай гайхамшагта габьянуудые манай парти, бүхы совет арад үндэрөөр сэгнэнэ. Тэрэнэй туг дээрэ табан орден толотодог. Совет залуушуулай элитэ ехэ габьяа дахяад тэмдэглэгдэнэ: партиин Центральна Комитедэй зууршалгаар табин жэлэйнь ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Ленинскэ комсомолые Октябриин революциин орденоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиум шагнаа гэжэ ехэ баясхалангай мэдэрэлтэйгээр таанадта мэдээсэхые хүсэнэб. Энэ шагнал хадаа Ленинэй захяануудта үнэн сэхэ байдаг, революциин агууехэ хэрэгтэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгада, коммунизм байгуулгада өөрынгөө бүхы эршэтэ хүсэ шадалые, өөрынгөө ухаан бодол ба оюун бэлигые зорюулдаг манай залуушуулай шэн зоригто патриотическа ажал ябуулгые бүгэдэ арадай зүгһөө мэдэрһэн ябадал болоно. Түс ушарые комсомолой зэргэдэ өөһэдынгөө ниитын ажал ябуулгые эхилһэн бидэнэр бултадаа сэдьхэлээ хүдэлгэн угтанабди. Энэ хүндэлэ хүртэхэ ёһоороол хүртэһэн шагналтайнь дашарамдуулан, комсомолшуудые халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Комсомолой ойтой дашарамдуулагдан, тэрэнэй түс түс организацинууд шагнагдаа. Тэдэндэ бултандань халуун амаршалга хүргэе, агууехэ Эхэ оронойнгоо аша туһада ажалай шэнэ габьянуудые гаргахыень, зохёон байгуулхы хэрэгүүдтэ амжалтануудые түйлахыень хүсэе.

Комсомолшуудай мүнөөнэй олон миллион тоото отрядтай хамта залуушуулай Ленинскэ союзай бүхы үетэн табин жэлэй алдарта ойе тэмдэглэжэ байна.

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын пролетарска революциин илалтын түлөө тэмсэлтэй залуу наһаа холбогшод тухай, залуу Соведүүдэй республикын дайсадта эсэргүү шэрүүн шанга байлдаануудай жэлнүүдтэ России залуушуулай союзай зэргэдэ өөрынгөө зам эхилэгшэд тухай манай түрүүшын үгые энэ баясхаланта үедэ зорюулнабди. Комсомольско билэдтэй ба революционно мандадтай хамта эдир сэрэгшэдтэ винтовко буу барюулагдадаг байгаа. Соведүүдэй залуу республикын эдир хүбүүд, басагад Колчагта, Деникиндэ, Юденитэ, Врангельда эсэргүү, 14 гүрэнэй интервентнүүдтэ эсэргүү ухалтэ дайнда бодон жагсадаг байгаа.

Дайсадтай болоһон тэмсэлэй үедэ, Коммунис партиин дайшалхы тугууд доро Ленинскэ комсомолой хүбүүд урган хатуужаа. Арадай зол хубиин түлөө, социализмын түлөө хатуужалтай, этигэл түгэс тэмсэлшэд боложо тэдэнэр ургаа.

Социализм байгуулагшадай түрүүшын зэрсэнүүдтэ ябалсаһан, ороной индустриальна зүрхэн толотые байгуулгада туһалһан гушаад онуудай комсомолшуудта энэ ойтой дашарамдуулан, амаршалгын үгэнүүдые энэ баяр баясхаланта үдэр бидэнэр зорюулнабди.

Эдир пролетарида, таряашанда, рабфаковецта шэнэ барилгада ошохо комсомолой путёвко эдэ жэлнүүдтэ революционно мандат боложо үгэдэг байгаа. Түрүүшын табан жэлнүүдэй зорилгонууд габшагайшалгын фронт, ажалай фронт болоһон байна. Днепрогэс, Турксиб, Магнитка, Комсомольск-на-Амуре гэһэн үгэнүүд дайшалхы пароль боложо дуулдадаг һэн. Комсомол эгээн лэ харюусалгатай барилгануудые шефтээ абадаг, эгээн лэ бэрхэтэй газарнуудта байлсадаг байгаа.

Шэмэрүүн шанга хүйтэн соогуур эдир залуу хүбүүд, басагадай мадагта ба хүрзэнүүдээр котлован малтадагые, хүлөөрөө гэшхэжэ бетон худхадагые бидэнэр мартаагүйбди, хэзээдэшье мартахагүйбди.

Ханинар, һанаад үзыт, хүдөө тосхонуудта түрүүшын комсомолшууд хуушанай мужаануудые хахалжа гараһаа гадна, тиихэ үедэ хэлсэдэгэй ёһоор, хуушанай заншалнуудые, хүдөө тосхонуудай ажабайдалай хэтэ холын ёһо гуримые зайсуулжа ороһон байгаа. Бүхы тосхон соо хоёргурбан комсомолец байһан аад, ангиин дайсантай зоримгойгоор үсэрэлдэжэ ородог байгаа бшуу. Нюдаргаи байшуулай буугай һомонуудһаа айнгүйгөөр, комсомолшууд хамтын ажал байгуулхын түлөө тэмсэлдэ хүдөөгэй залуушуулые элсүүлэн бодхоодог байһан юм.

Халуун аминай дээрэ гарахаар гэлсэдэг шэнги, тиимэ үе байгаа. Комсомол өөрөө һурахаһаа гадна, шадаха соогоо, эрдэм мэдэсынгээ зэргээр бусадые һургадаг байгаа бшуу. Комсомолшууд үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха кружогуудые байгуулдаг, үзэг бэшэг мэдэхэгүй олон миллион хүнүүдтэ эрдэмдэ һураха зам нээжэ үгэдэг, шэнэ һаруул һайхан байдал нэбтэрүүлдэг байгаа. Манай орондо бэелүүлэгдэһэн ёһотойл соёлой хубисхалда комсомолшуудай оруулһан туһа нэмэри угаа ехэ.

Стратосферые доотологшод, интернациональна бригадануудай зэргэнүүдтэ байлдагшад, бүтүү ой тайгэ соогуур тэһэлэлгэнүүдые хэгшэд боложо гушаад онуудай залуушуул комсомолой түүхэдэ оронхой. Эдэ жэлнүүдтэ комсомолшууд аха нүхэдтээ хамта социализмын үндэһэ һуури байгуулаа. Энэ үндэһэ һууринь үзэгдөөгүй ехэ ажалай баатаршалгаар, революционно үүсхэл эдэбхеэр гагнагданхай.

Комсомолшуудые — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай баатарнуудые, Эхэ оронойнгоо түрүүшын дуудалгаар, партиин уряагаар социализмые хамгаалгада эрэлхэг зоригтойгоор жагсан бодогшодые мүнөөдэр ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан бидэнэр амаршалнабди.

Граждан дайнай жэлнүүдтэ эхэ эсэгэнэрэйнгээ хэдэг шэнгеэр, эдир залуу хүбүүд, басагад бүхэли комсомольско организацяараа фронт ошодог байгаа. Фронтнууд дээрэ, дайсанай ара талада, станогуудай дэргэдэ, колхозно полинууд дээрэ залуу баатарнуудай гаргаһан габьяа манай сээжэ зүрхэндэ, ерээдүйн үетэнэй һанаа сэдьхэлдэ ходоодо хадуугдажа ябахал.

Революционно заншалнуудай гал дүлые хэдэн олон, хэдэн арбаад жэлнүүдтэ гамтайгаар абажа ябаһанаа. Совет засагай жэлнүүдтэ ургаһан залуу үетэн гэршэлэн харуулаа.

Николай Островскиин үедэ комсомолой булад байлдаа тулалдаануудай гал соо, оролдосотой, шэн зоригто ажал соогуур хатуужаа. Үлэсхэлэн, дутагдалта байдалые үзөөгүй, мэнэ һаяын һурагшад байһан хүбүүд, басагадууд туршалга бариха шэрүүн шанга сагай тулажа ерэхэдэ, тэсэбэритэй, хэлбэришэгүй, илалтадаа шууд сэхээр этигэдэг байһанаа харуулаа.

Зоя Космодемьянская, Олег Кошевой, Лиза Чайкина, Александр Матросов, Николай Гастелло, Марите Мельникайте... Эдэ нэрэнүүдые дурдахада үнгэрһэн үе сагуудай түүхэдэ үзэгдөөгүй олоороо баатаршалга, шэн зориг гаргаһан, һайн һайхан абари заншал харуулһан, эли тодо сэдьхэл хүдэлгэмэ ушар бидэнэй үмэнэ үзэгдэнэ.

Ленинизмын үзэл суртал, социалис Эхэ орондоо хизаарлашагүй үнэн сэхээр партиин хүмүүжүүлһэн дүшөөд онуудай комсомолшууд нимэ байнал даа.

Зай, нүхэдүүд! Урда үетэнэйнгөө дайшалхы заншалнуудые шэнэ үетэн бүхэнэй абажа ябадаг, арьбадхалаа орониие хэзээдэшье, хэншье илажа шадахагүй.

Үхэр буунуудай абяанай үшөө замхажа үрдеэгүйдэ, партиин уряагаар комсомол дайнай үедэ һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээжэ ороо. Аханар ба эсэгэнэрэйнь байгуулһан, тиигээд дайсанай зэрлиг муухайгаар усадхаһан, бүхы юумые һэргээхын тулада залуу, зориг тугэлдэр хүбүүд «Запорожстальда», Донбассда, Сталинградта ерэдэг байгаа.

Дайнай тохёолдуулһан гүнзэгы ехэ хохидолые бидэнэр үзэгдөөгүй богонихон саг соо зайсуулаабди. Дайсанай галдажа, хооһоруулһан газарта орооһо тарян ногоорон ургаа, заводуудай корпусууд бодхогдоо, һандаргагдаһан городууд ба тосхонууд һэргээгдээ. Энэ хадаа ажалай агууехэ габьяа болоно бшуу.

Мүнөөнэй комсомол коммунизмын түлөө тэмсэдэг хорин гурбан миллион залуу хүнһөө, зуу гаран нациин ба үндэһэ яһатанай хүбүүд, басагадһаа бүридэнэ. Энэ хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнһаа хойшонхи жэлнүүдтэ ургаһан үетэн болоно.

Энэ үетэн эгээн залуу байгаашье һаа, бага бэшэ алдарта хэрэгүүдые бүтээгээ. Энээниие комсомолой ударна барилганууд, залуу хүдэлмэришэд, колхознигуудай ажалай түйлалтанууд гэршэлжэ үгэнэ.

Комсомолой биографида Братск, Рудный, Норильск, Сумгаит, Руставида болон бусад олон барилганuудта болоһон ушарнуудые оруулангүй гаража шадахагүй байнабди. 350 мянган залуу хүнүүд комсомолой путёвкоор шэнэ газар элдүүрилхээр гараһан байха юм. Красноярска асари томо ГЭС-е барилгада хэдэн мянган һайн дуратан туһална, табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай барилганууд дээрэ шэн зоригтойгоор ажаллана. Мүнөөнэй комсомолшуудта, тэдэнэй аханарта ороной залуу байха үеын хитэй холбоотой өөһэдын дурасхаалта шатанууд, өөһэдын нэрэнүүд бии. Коммунизм байгуулагша урдын залуу үетэнэй хэрэгүүдые комсомолой халаан эрхимээр үргэлжэлүүлнэ гэжэ хэлэхэ бидэнэр хүсэд үндэһэ баримтатай байнабди.

Нүхэдүүд! Манай хамтын хэрэгэй түлөө ами наһаа зорюулһан эдир залуу хүбүүд, басагадай, хизаарлашагүй үнэн сэхэ баатарнуудай, комсомолой олон миллион тоото армиин сэрэгшэдэй һаруул һайхан дурасхаалда мүнөөдэр, залуушуулай Ленинскэ Союзай 50 жэлэй ойн урда тээхи үдэр бидэнэр һанал сэдьхэлээрээ хандана бди.

Сагаантанай һомондо дайрууланунаһан арһан хүүртигтэй басаган, фашис дзотын амбразурые сээжээрээ бүглэн унаһан солдадай самсатай хүбүүн мүнөө маанадтай хамта байлсана. Бидэнэр наһа бараһан тэдэнэр тухай амиды байһан мэтээр дурдан хэлэжэ байнабди. Дайшалхы зэргэһээнь унаһан үхэлэй гээгдүүлхэдэ, тэдэнэр эдир залуунууд байгаа. Зүгөөр хэтэ мүнхэдөө эдир залуу үлэһэн тэдэнэр мүнөө маанадтай хамта байна. Ленинскэ мүнхэ үзэл сурталай илан мандахын түлөө эгээн лэ үнэтэй юумэеэ — өөрынгөө ами наһые зорюулһан эдир тэмсэлшэдэй ба шэнэ общество байгуулагшадай дурасхаалые минутын турша соо абяа анир гүйгөөр зогсожо, ёһолон хүндэлхые дурасханаб.

Нүхэдүүд! Социализм байгуулгада, залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ комсомолой дүүргэхэ зорилгонуудые 1920 ондо комсомолой гурбадахи съезд дээрэ В. И. Ленин тодорхойлоо һэн. В. И. Ленин залуушуулай союзай хүдэлмэриин үлые, онол арганууды дэлбэлэн тодорхойлоо. Коммунис партиин туһалагша комсомол юу хэхэ ёһотойб гэжэ элеэр харуулаа, олониитын

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай Центральна Комитедэй баярай Пленум тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

искэ комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан. М-эй Центральна Комитедэй баярай пленум октябриин үглөөнэй 10 часта Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо э.

иумэй президиумдэ Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй, нүхэд **Л. И. Брежневэй, Кириленкын, А. Н. Косыгинай, К. Т. Мазуровай, А. Я. ын, В. Н. Подгорнын, Д. С. Полянскиин, М. А. Сусло- А. Н. Шелепинэй, Ю. В. Андроповой, В. В. Гришинэй, Демичевэй, И. В. Капитоновой, К. Ф. Катушевай, Ф. Д. вой, В. Н. Пономаревой, М. С. Соломенцевой** ерэхэдэнь, дуу ба айлшад нэрьемэ, удаан замхашагүй альга тар угтаба.

КСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Е. М. Тяжельников** ые нээгээ.

уушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай туг. -гэй ЦК-гай, КПСС-эй ЦК-гай Дурасхаалта тугууд, а республиканuудай, Москвагай ба Ленинградай комсой организацинуудай тугууд зал соо асарагдаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев баярай пленумдэ хабаадагшадай үмэнэ ехэ үгэ хэлээ. Пленумдэ хабаадагшадай зүгһөө нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзда Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгын бэшэг уншаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Н. В. Подгорный Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзые Октябриин революциин орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые уншажа соносхоо. Коммунис партиин. совет арадай үмэнэхи ВЛКСМ-эй габьянуудые мэдэрэлгын үшөө нэгэн гэршэ — правительственна зургаадахи дээдэ шагнал хайра комсомолой Улаан тугта хадагдаба.

Н. В. Подгорный ороной 39 комсомольско организациие орденуудаар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, правительствын дээдэ шагнал хайранuудта хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, пленумдэ хабаадагшадые, бүхы комсомолшууд болон залуушуулые үнэн зүрхэнһөө **амаршалаа.**

«Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай 50 жэлэй ой» гэһэн элидхэл ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Е. М. Тяжельников** хэбэ.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй баярай пленумэй хүдэлмэридэ ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй гэшүүдтэ кандидадууд, ВЛКСМ-эй Түбэй шалгалтын комиссиин гэшүүд, Коммунис партиин болон комсомолой ветеранууд, ороной республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудай комсомолой организацинуудай делегацинууд, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэд, эрдэм наукын, литературын ба искусствын ажал ябуулагшад, түбэй гүрэнэй, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадана.

Социалис оронуудай залуушуулай аха дүү коммунис союзуудай, капиталис ба хүгжэжэ байгаа оронуудай залуушуулай гүрүү үзэл бодолтой организацинуудай делегацинууд, Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин. Студентнэрэй уласхоорондын холбооной делегацинууд, совет болон гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд пленумдэ байлсана.

Баярай пленум боложо үргэлжэлһөөр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЛЕНИНСКЭ КОММУНИС СОЮЗЫЕ ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Совет засагые тогтонижуулха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ комсомолшуудай, совет залуушуулай онсо гайхамшаг габьяа гаргаһанайнь, ехэ туһа хүргэһэнэйнь түлөө, манай Эхэ ороной дайсадтай тулалдаһан байлдаануудай үедэ эрэлхэг зориг, баатар габьяа гаргаһанайнь, социалис ба коммунис байгуулатада эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө, ургажа ябаа залуу үетэниие В. И. Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн байхаар хүмүүжүүлхын тула үрэ ехэтэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө. ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, **Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзые Октябриин Революциин** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1968 оной октябриин 25.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЫН ТҮГЭСХЭ

ажабайдалда, коммунис общество байгуулгада залуушуулай дүүргэхэ үүргые, эзэлхэ һуурие тодорхойлоо.

Советүүдэй залуу ороной интервенцидэ хүреэлүүлээд, үлэсхэлэн байдалда, үймөөндэ, һандаралда дайрагдажа, туршалгануудые гаража байһан үдэртэ ерээдүй тээшэ хаража, коммунизм тээшэ залуушуулда зам заажа үгэхын тулада ленинскэ сэсэ мэргэн ухаан бодолоор урид хараха хэрэгтэй байгаа бшуу.

Ленинэй өөрынгөө үгэ хэлэһэн үдэрһөө хойшо таби шахуу жэл үнгэрөө. Зүгөөр, оршон байдалай шэнээр хубилһанһаа уламжалан гарадаг асуудалнуудта харюу бэдэрхэдээ, шэнэ үетэн бүхэн энэ үгэдэнь заабол хандадаг.

Ленинэй түүхэтэ үгэ залуушуулые хүмүүжүүлхэ талаар манай партиин зорилгонуудые тодорхойлдог шухалын шухала теоретическэ документнь болоно. Ленинэй захяануудые дүүргэлтэ болгон манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет революционно тэмсэлэй. коммунис байгуулалтын бүхы шатануудта залуушуул тухай эсэгэ ёһоной оролдолго гаргадаг байгаа.

Коммунис байгуулалтада залуушуулай эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, бүгэдэ арадай бүхы хэрэгүүдтэ үүсхэл эдэбхи гаргаха тухай манай партиин комсомолдо үгэһэн бүхы зүбшэлнүүд, залуу халаанда тэрэнэй хандаһан бүхы уряанууд ленинскэ оролдолгоор нэбтэрэнхэй.

Парти хадаа комсомолой аха ханинь, һайн заабари, захяа үгэгшэнь хододоо байгаа, залуу үетэнэй һанал бодолые, хэрэглэмжые, эрмэлзэлгые хододоо бүхы сэжэ зүрхөөрөө ойлгодог байгаа.

Залуушуул ерээдүй тээшэ эрмэлзэдэг заншалтай, юуб гэхэдэ, ерээдүйгөө тэдэнэр өөһэдөө байгуулха болоно. Тэдэнэр коммунистнуудай партиин хойноһоо дахан ябадаг, юуб гэхэдэ, коммунизм тээшэ түрүү залуушуулые хододоо дуудан зориглуулдаг ерээдүй тээшэ, агууехэ зорилго тээшэ ажалшадые парти хүтэлдэг байна!

Коммунис обществын орон дотор үргэн фронтоор байгуулагдажа, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуурин табигдажа байһан гайхамшагта үе сагта бидэнэр ажаһуунабди. Иимэ юумэ хэхэ яахадаа аргатай болооб гэхэдэ, партиин хүтэлбэреэр совет арад социализм байгуулаад. ниитын шэнэ харилсаа тогтоогоо, үйлэдбэрилгын түгэлдэр хүсэнүүдые, түрүү наука болон культурые байгуулаа.

Хараад үзыт, манай Эхэ орон мүнөө ямар ехэ зорилгонуудые дүүргээб: булад хайлуулга мүнөө жэлдэ 107 миллион тонно болохо, нефть абалга 388 миллион тонно үлүүтэй болохо, 600 миллион шахуу тонно нүүрһэн малтагдаха, 640 миллиард киловатт-час электроэнерги абтаха!

Зүгөөр парти хододоо урид харадаг. Хэмжээнэйнгээ, үдхынгаа талаар шэнэ зорилгонуудые КПСС-эй XXIII съезд, манай партиин Программа маанадай урда табиһан байна. Манай ниитын ба гүрэнэй организацие бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ, социалис демократие нарижуулан һайжаруулха, социалис байгуулалтын бүлюу һайн байлгые, зохёон байгуулхы арга боломжонуудые бүри хүсэдөөр элирүүлхэ, арадай ажабайдалые саашадань һайжаруулха ябадал түйлаха хэрэгтэй.

Завод, фабрикануудые, шахтануудые, электростанцинуудые, шэнэ городууд болон тосхонуудые, уһалууриин һубаг каналнуудые, электродамжуулгын утаһа шэжэмүүдые, хэдэн миллион шэнэ байрануудые, олон мянган һургуули болон хүүгэдэй саадуудые барижал, барижал байха ёһотой болонобди. Манай Эхэ ороной газар нютагуудай ашагта малтамалнуудаар угаа баян байһыень бидэнэр мэдэнэбди. Зүгөөр мадага ба хүрзын бэшэ, экскаваторай, бульдозерой шэнэ барилгануудай һүлдэ тэмдэгынь болоһон, алмаз зэбэтэй үрэмүүдээр газарые 5—6 километр гүнзэгыгөөр үрэмдэн малтагдадаг болоод байһан мүнөө сагтал манай байгаалиин баялигуудые бидэнэр ёһотойл һайнаар ашаглажа шадаха болоод байнабди.

Манай ажал хэрэгэй далайса ехэтэй байһан тухай, манай түсэбүүдэй зоримгой холын байһан тухай, манай мүнөө асари ехэ үйлэ хэрэг бэелүүлжэ, мүн саашадаа улам ехэ хэрэг бүтээхэ байһан тухай иимэ жэшээ дээрэ хаража болоно. Татар ороноһоо баруун тээшэ Брест хүрэтэр, мүн зүүн тээшэ Эрхүү хүрэтэр, 9 мянган километр шахуу газарта, нефть урадхуулха шэнэ сорго баригдаа. Харин мүнөө Сибирьһээ Европын хуби тээшэ газ ябуулха шэнэ сорго баригдажа эхилэнхэй. Айхабтар ехэ хэмжээнэй газ энээнһээ урда тээ эндэ хүндэ хүртэшэгүй байгаа юм. Ой тайга, гол мүрэн, хада уулануудые дабан гаража, город болон тосхонуудта, предприяти болон байрын гэрнүүдтэ газ ерэхэ юм. Үгышье һаа, энэ жэлдэ баригдажа эхилһэн Саяно-Шушенскэ ГЭС-ые абаад үзэе. Энэмнай хүсөөрөө эдбан Днепрогэстэ адли байха юм. Манай үеын ажал хүдэлмэриин асари хэмжээн иимэл даа!

Эдэ бүхы ехэ ажал хэрэгүүдтэ, үдэшэхидал адли коммунис байгуулалтын түрүү зэргэдэ манай алдарта хүдэлмэришэ залуушуул, комсомолой эрхим түрүүшүүл дабшажа ябанал. Залуушуулнай СССР-эй баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд болохо ахамад нүхэдэйнгөө революционно уг заншалые нэрэтэй түрэтэйгөөр залган үргэлжэлүүлжэ, ажал хүдэлмэреэ эрхим һайнаар эрхилхэ гэһэн аха нүхэдэйнгөө һайхан шадабари мэргэжэлые эзэмшэлэн абана. Хүдэлмэришэ залуу басагад, хүбүүдэй эрхим һайхан арга шадабараар Эхэ оронойимнай баялиг улам арьбадхагдажа, арад зоноймнай ажабайдалые һайжаруулха үндэһэ һуури табигдажа, манай эрдэмтэд болон конструкторнуудай зоримгой шанартай һанал бодолнууд хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэнэ.

Хододоо шэнэ, түрүү үйлэ хэрэгтээ эхи табижа ябагты, һонор тодо бодол һанамжа оруулагты, үйлэдбэриин технологи болон бусад ажалда зохёохы ёһоор, ухаансараар хандагты, хуушан хубхай зүйлнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хандадаг байгты гэжэ фабрика, заводуудай комсомолшуудые партимнай уряална.

Бидэнэр мүнөө дэлхэйн ямаршье орондо орходоо олон байра баринабди. Энэ табан жэлдэ 60 миллион гаран хүн шэнэ байрада орожо, байра байдалаа һайжаруулаа. Энэмнай бүхы орон дотор гэр байрые шэнэлжэ байһан үе болоно. Энэ үйлэ хэрэгэй социальна удха шанарые, хүндэтэ нүхэд, бодомжолжо үзыт. Бүри хаанта засагай үедэ баригдажа, мүнөө үмхиржэ муудашаһан налшагар гэрнүүд болон бараагууд усадхагдажа байна. Олон миллион бүлэнэр мүнөө үеын һаруул һайхан гэрнүүдтэ нүүн орожо, электрын гэрэлтэй, газтай, халуун уһатай амяраа байрануудые абана. Тиимэ болохолоороо хүн зоной ажаһуудал тад ондоо болон хубилжа, амарха, культурнаар сүлөө сагаа үнгэргэхэ, һураха, хүүгэдээ хүмүүжүүлхэ эрхим һайн эрхэ нүхэсэл бии болоно бшуу.

Гэр байдалай, һуудалай талаар бэрхэшээлнүүд үшөөл олон ааб даа. Хамаг бүхы хүн һанаһан хүсэһэн соогоо һуудаг болоодүй. Олон хүдэлмэришэд хамтын байрануудта һууна. Үшөө хэды саг соо иимэ зандаа байха. Гэбэшье жэл ерэхэ бүри барилгын улам ехэ далайсатайгаар яоуулагдаха тума эдэ бэрхэшээлнүүд үсөөрнэ гэжэ таанад өөһэдөө мэдэнэт. Эндэ манай барилгашадһаа ехэ юумэ дулдыдаха байна.

Тиин барилгашан гэһэн нэрэ зэргэ саашадаашье ехэ хүндэтэй байха. Олон шэнэ залуушуул барилгашадай зэргэдэ элсэн орохо гэжэ партимнай этигэн найдана. Комсомолшуудай хэжэ байһан барилганууд бушуу түргэнөөр бүтээгдэжэ, научно-техническэ дэбжэлтын мүнөө үеын эрилтэдэ тааража, барилгаша комсомолшууд хаанашье, хэзээшье үльгэр жэшээ харуулжа байһай гэжэ юрөөнэбди. Мүнөө үедэ түргэнөөр бариха, һайнаар бариха, техникэ болон материальна арга боломжые эгээл үрэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэй. Барилгада хүдэлжэ байһан комсомолшууд эгээл энээнэй түлөө оролдохо, тэмсэхэ ёһотой бшуу!

Түрүүшын барилгашан, түрүүшын хабсаргагша байха, карта дээрэ ороогүй город хотонуудта эгээ түрүүлэн һууха гэһэн хүндэтэ эрхэ манай залуушуулые саашадаашье татажа, уряалжа байг лэ. Зүрхэ сэдьхэл түгэлдэр залуушуул хатуу хүндэ ажал хүдэлмэриһөө тунхарингүй ябажа, хаанашье түрүү зэргэдэ тэмсэхэдээ баярлан байдаг. Тиимэһээ манай түсэб, манай һанал бодолнууд залуу хүнэй сэдьхэл зүрхэндэ ошо зали бадарһадаг юм.

Алдар суута ажал хүдэлмэри тухай хэлэхэ гээ һаа, мүнөө үеын эрдэм ухаан болон техникын орьёлмо хүгжэлтын, физикэ, химиин амжалтанууд болон биологидо хэгдэһэн нээлтэнүүдэй ашаар залуу зоной һонор сэдьхэл ухаанай үмэнэ табигдажа байгаа шэнэ хараа зорилгонууд тухай үгэлэнгүй аргагүй.

Атомай дотор зүйлые суглуулан согсолхые хүтэлбэрилжэ һурахадаа, хүн зомнай бүри манай атомна үе сагта үзэгдөөгүй асари ехэ хэмжээнэй энерги абадаг болохо юм. Замби түбиие шэнжэлхэ хэрэгтэ саашалаа амжалта түйлахадаа, һара болон Газарта дүтэ бусад түбинүүдые сэхэ шэнжэлхэһээ гадна, хамаг оухы одо мүшэдэй нюусые ойлгон тайлбарилха арга олдожо, энэнь эрдэм ухаан болон техникын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлхэ юм. Амиды амитанай түрэхэ гараха жама ёһые ойлгоходоо, угһаа залгамжалагдалгын эрхэ нүхэсэлые ойлгон мэдэжэ, амиды амитанай бүридэн бүлбосорхо хэрэгтэ нүлөөлхэ, элдэб олон үбшэнүүдые илан, хүнүүдые эдэгээхэ, хүн зоной эдеэ хоолые улам олон янза болгохо арга олдохо юм.

Манай эрдэмтэдэй дунда олон комсомолшууд, мүн комсомолой һургуулиие шудалһан олон хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг гэжэ таанад омогорхохо ёһотойт. Залуу эрдэмтэд үнинэй суутай эрдэмтэдтэй хамта научно-техническэ дэбжэлтын тон шухала асуудалнуудые шиидхэлсэжэ, шэные зоримгойгоор үүсхэжэ, шэнэ зүйлнүүдые эрэлхэгээр бэдэрэн олохо эдэбхи гаргана.

Эрдэм ухаан болон техникын эгээл шэнэ туйлалтануудые арадай ажахыда ашаглангүйгөөр экономическа гүсэб зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадахагүйбди гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Тиимэһээ мүнөө үеын эрдэм ухаан болон техникэ эрхимээр шудалхын, ажал хүдэлмэриие эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэжэ, үйлэдбэриие эрхим һайнаар хүтэлбэрилхын түлөө улам олон залуушуул оролдохо ёһотой гэжэ комсомолые партимнай уряалдаг.

Харин тиихэдэ хүдөөгэй залуушуул ямар ехэ үүсхэл хэшээл, алдар суута гарама ажал хүдэлмэри эрхилхэ аргатайб!

А. М. Горький 1935 ондо залуушуулда хандан иигэжэ хэлээ һэн:

«Бидэнэр хамаг бүхы газар оронoo сэсэрлиг мэтэ болгожо, намаг нуурнуудые хатааха, гандуу хуурай сүл губинуудые уһалха, канал малтаха, гол мүрэнүүдые гүнзэгырүүлхэ, олон миллион километр утатай харгы замуудые эдһаха, заха хизааргүй ой тайгаяа сэбэрлэхэ ёһотойбди. Манай орон дотор талха таряа эдижэ хюдадаг таршаанууд, хүн зониие халуурүулдаг батагана боргооһонууд байха ёһогүй... Хэхэ хүдэлмэримнай нигээд лэ дүүрэхэ бэшэ ааб даа. Дэлхэй дээрэхи эгээ түрүүшын үнэхөөрөө болбосон гүрэниие байгуулха талаар һонин һайхан хүдэлмэри ехэ байха. Энэ хүдэлмэри таанарые хүлеэжэ байна, эрдэм ухаанай үндэһөөр эрхилхые эрижэ байна».

Эдэ үгэнүүдэй хэлэгдэһэнһээ хойшо ехэ юумэнэй бүтээгдэһэниинь элитэ. Гандаги губинуудые уһалха, каналнуудые бариха, харгы зам заһаха, намаглиг газар хатааха талаар асари ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Совет эрдэмтэд, агрономууд, гражданска авиациин летчигууд ургаса таряанда айхабтар ехэ хоро хүргэжэ байһан таршаануудые үгы хэжэ шадаа. Мүн хүниие халуурүулдаг хара муухай боргооһыешье диилэдэг болообди. Теэд үшөө сэдьхэл зүрхэ доһолгомо ямар ехэ хүдэлмэри урдамнай хүлеэжэ байнаб!

Үнэхөөрөө промышленностьдал адли хүдөө ажахыдашье шэнэ шэнэ туйлалтануудые олообди. Бидэнэр мүнөө хүдөө ажахыдаа урданайхиһаа ехэ мүнгэ зөөри һомолхо, олон машинануудые үгэхэ, мүн үтэгжүүлгэ, электрын хүшэ ехээр эльгээхэ арга боломжотойбди. Бидэнэр ажалай бүтээсын болон хүдэлмэриин ашаг туһын талаар, техническэ хангагдасын талаар хүдөө ажахыгаа промышленностиин хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ хүсэлэнтэйбди.

Хүдөө ажахыгаа байгаалиһаа дулдыдахыень болигохо, сагай уларилай эрхэ байдалһаа хохидохогыень болигохо гэһэн үнэхөөрөөл агууехэ зорилго партимнай табяа. Үрэжэлгүй зэрлиг газарые һайжаруулха гэһэн удаан болзорой түсэб манай орондо бэелүүлэгдэжэ байнхай. Уһалууриин ехэ ехэ барилганууд үльгэр түүхэдэ ороһон Каховкын дэргэдэшье, Хойто Кавказдашье, Узбекистанда болон Волгын эрьеэршье баригдана; мүн Кара-Кумай каналай гурбадахи ээлжээн бүтээгдэжэ байна.

Дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр хүдөө газар ошожо ажаллаха, агроном, мелиоратор, зоотехник, инженер, механизатор гэһэн мэргэжэлнүүдые шудалха, фермэнүүд болон полинууд дээрэ хүдэлмэрилхэ, хүдөөгэй һургуули, больницанууд болон клубуудта ажаллаха гэжэ уряа хаяһан комсомолой эдэбхи үүсхэлые бидэнэр үндэр дээрэ сэгнэнэбди.

Газарайнгаа гектар бүхэниие гамтай һайнаар ашаглаха, урдань ганса хоолосой ургажа байһан газарта хоёрые ургуулха, газар болон мал ажал эрхилхэ арга оншонуудые ниитэ дээрэнь һайжаруулха гээшэ хүдөөгэй залуушуулай дайшалхы зорилго мүн. Тэрэшэлэн хүдөөгэй тосхониие гоёон шэмэглэхэ, һургуулиин, клубай ажалда болон спортын болон залуушуулда хэрэгтэй бусад олон хэрэгүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ талаар комсомолой үүргэ ехэ.

Манай хэжэ байгаа али бүхы ажал хүдэлмэри ниитын ехэ удха шанартай байдаг. Ямаршье ажал хадаа коммунис общество байгуулжа байгаа арад зоноймнай ниитэ хүсэлэл оролдолготой хамтаран ниилэнэ. Ажаһуудалай ажалда хүдэлхэ гэжэ шиидэһэн комсомолшуудые һайн һайхан үгөөр дурдаха дуран хүрэнэ. Абаһаар харахада, тэдэнэй ажал боро хирын, үдэр бүри хэгдэхэ ёһотой һонигүй ажал мэтээр һанагдадаг. Теэд ямаршье ондоо ажал хүн зоной үдэр бүриин байдалда иимэ ехээр нүлөөлдэггүй. Тиихэһээ байха тэдэнэй ажал хүнэй сэдьхэл ухаанда, хүнэй ажаллаха шадабарида нүлөөлдэг байна бшуу. Партимнай худалдаа наймаа, олониитын эдеэ хоол бэлдэхэ хэрэгые һайжаруулха, хото болон хүдөөдэ хүн зониие культурна ажаһуудалай талаар улам һайнаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг. Тиимэһээ комсомол энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэй туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Хэһэн ажалаа арай гэжэ алхижа бүтээдэг гү, али тэрэнээ шадамар бэрхээр, уран һайханаар бүтээдэг зонууд хүн түрэлтэнэй үйлэдэдэг али бүхы ажал ябуулгада дайралдадаг юм гэжэ Михаил Иванович Калинин залуушуулай урда нэгэтэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн юм. Эдэ бүгэдэ хадаа хүнэй хайшан гэжэ ажалдаа хандадаг дээрэһээ болоно. Зарим хүнүүд ажал хүдэлмэридөө хамаг бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг, харин нүгөө зариман ажал гээшые хүшэр хүндэ баалалта гэжэ тоолодог ушарһаа тогтоогдоһон болзор соо арай гэжэ хүдэлөө болоод арилшадаг байха юм.

Совет ороной хүбүүд, басагад ажал хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг зон бэшэ, харин уран бүтээл мэтээр ажалаа хэдэг хүнүүд байха ёһотой. Тэдэнэртэ хэһэн ажалынь сэдьхэлэйнь эрилтэ болож, ажал хүдэлмэринь жаргалай мэдэрэл түрүүлдэг байха ушартай. Залуушуулаа иимээр хүмүүжүүлхэ гээшэ бидэ бүгэдын ниигэ зорилго мүн.

Совет байгуулалта хадаа залуушуулые ниитын болон гүрэнэй ажал ябуулгада хабаадуулха үргэн ехэ арга боломжо олгоно. Манай Советүүд, профсоюз болон гүрэнэй эмхи зургаанууд комсомолшуудай эдэбхитэйгээр хабаадалсаагүй һаань, хүдэлмэрилхэ аргагүй болохо бэлэй. 350 мянга шахуу залуу хүнүүд нютагай Советүүдэй, республиканууд Верховно Советэй депутадуудаар һунгагданхай. Манай ороной хуули гаргадаг дээдын зургаан болохшо СССР-эй Верховно Советтэ залуу үетэнэй 182 түлөөлэгшэ бии юм.

Студентнэрэй комсомолой организацинууд угаа ехэ хүдэлмэри ябуулна. Комсомол студентнэрые марксистско-ленинскэ үзэл бодолтой болгон хүмүүжүүлнэ. бүгэдэ арадай ажал хүдэлмэри болон ниитын ажал ябуулгада тэдэниие олоорнь хабаадуулан элсүүлнэ.

Мүн һургуулида комсомол ехэ хүдэлмэри ябуулна. Илангаяа пионернүүдэй эмхиие хүтэлбэрилхэ талаар ехэ ажал хэдэг гээшэ. Энэмнай ямар бэрхэтэй хэсүү ажал бэ гэжэ бидэ һайн мэдэнэбди. Налагай зөөлэнөөр үхибүүдтэ хандаха, ажалдаа дуратай байха хэрэгтэй. Тиин үхибүүдтэй хүдэлхэ байһан тула хододоо тэсэмгэй даруу байха, үгэеэ ойлгуулжа шадаха, үхибүүдые һайн һайхан хэрэгүүдтэ урижа элсүүлжэ шадаха хэрэгтэй. Үхибүүднай һайн вожатанараа бүхы саһан соогоо мартадаггүй. Партиин энэ шухала, хүндэтэй даалгабариие комсомол нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.

Нүхэд! Культурна ёһоор урган хүмүүжэхэ, зохёохы ажал ябуулха талаар манай орондо ямар һайхан арга боломжо бииб гэжэ та бүгэдэ һайн мэдэнэт. Иимэ олон театрнууд болон соёл культурын ордонгууд, кинотеатрнууд, клуб, библиотекэ болон музейнүүд ямаршье орондо, хаанашье үгы. Совет арадай байгуулһан эдэ бүхы эмхи зургаануудта залуушуул орожо амарха, хүмүүжэхэ аргатай. Мүн залуушуулай театрнууд болон үхибүүдтэ зорюулһан театрнууд, пионернүүдэй ордон болон байшангууд, эдиршүүлэй һуралсан хүмүүжэхэ уран һайханай студинууд, залуушуул болон үхибүүдэй номой хэблэлнүүд болон бусад зургаануудай бии байһан тухай дэлгэрэнгы хэлэнэгүйб. Партиимнай, Совет гүрэнэймнай залуушуулые хүмүүжүүлэн болбосоруулха тухай иимэ ехэ оролдолго гаргажа байһаниинь ехэ аша үрэтэй байдаг. Харыт, уран һайханай самодеятельность ямар ехээр дэлгэрээб, тэрээндэ хабаададаг хүнүүдэй уран шадабари ятараа дээшэлээ гээшэб! Харин арадай театрнууд, заводой болон хүдөөгэй клубуудтахи творческо нэгэдэлнүүд, уран һайханай студинууд, хүхюу, һанаамгай хүнүүдэй клубууд али ехэ амжалтатайб! Тэдэнэй ажал ябуулгань манай ороной олон миллион хүнүүдтэ һайн һайхан мэдэрэл түрүүлхэһээ гадна, манай искусствые алдаршуулжа шадаха бэлигтэй залуу артистнарые тодоруулан хүмүүжүүлдэг, үргэдэг байна бшуу. Зарим ушарта манай залуу авторнууд болон гүйсэдхэгшэд ажал хүдэлмэридөө алдуу эндүүшье гаргажа болодог азб даа. Теэд энээниие саг соонь обёорон хараха творческо союзууд, комсомол бии гээшэ. Тэдэнэр үзэл сурталай болон уран һайханай зохихо хэмжээндэ таарамжатайгаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ ёһотой, залуушуулые эрхим һайн һанаа сэдьхэлтэй байхаар, хододоо хүхюу дорюун ябахаар, ажал хүдэлмэридөөшье, ажабайдалдаашье хододоо сог залитай байхаар хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Бидэнэр залуушуулнай эрдэм ухаа түгэлдэр, оюун сэдьхэл һайхан байһай гэжэ һанахаһаа гадна, бэеын тамирай талаар хатуужанги элүүр байхыень хүсэнэбди. Эдэ үдэрнүүдтэ Мексикэдэ болож байһан Олимпиадые ажаглан хаража, манай командын мүрысөөнэй хойноһоо тон ехээр эльгэсэн адагланабди. Манай спортсменүүдэй урдаа табиһан зарим зорилгонь хүсэлдөөгүй. Үнэхөөрөөл хатуу тэмсэл болоо. Тиимэһээ олимпийскэ медальнуудта хүртэжэ, Эхэ орондоо бусаһан илагшадые амаршалнабди. Манай спортын уласхоорондын мэргэжэл шадабариие саашадаашье улам һайжаруулха шухала. Гэбэшье гол шухала зорилгомнай юуб гэхэдэ, спортивна хүдэлөөндэ залуушуулые шадаал һаа олоор хабаадуулха, бэеын тамир болбосоруулха хэрэгые хүгжөөжэ, бүхы залуушуулые зориг хүсэл түгэлдэр. шамбай шанга шадалтай болгожо, ажал хүдэлмэридэ, ороноо хамгаалха хэрэгтэ бэлэдхэхэ ёһотойбди.

Нүхэд! Манай орон дотор коммунизм байгуулха, манай Эхэ ороной түгэс хүсэн болон бэеэ хамгаалха шадалые бэхижүүлхэ, социализмын, эб найрамдалай болон бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгэй найдамтай түлгуурие улам батадхаха гээшэ манай **интернациональна уялгын** тон шухала хубинь гэжэ Коммунис парти, Советскэ Союзай бүхы арад тооложо.

Бидэнэр өөһэдынгөө зорилго болон хэрэгүүдые бүхы оронуудай ажалшадые сүлөөлхэ ниитэ хэрэгһээ, дэлхэй дээрэхи социализм болон эб найрамдалай хэрэгһээ залхандаашье амяарлан таһалдаггүйбди. Интернационализм гээшэ бидэ бүгэдын шуһа мяханда шэнгэнхэй гэхэдэ болохо байна. Совет үедэ түрэһэн бүхы үеын хүнүүд энэ һургаалые бэедээ шэнгээжэ, үетэн бүхэн тэрэниие шэнээр шалгажа, тэрэнэй үмэнэ шэнэ зорилгонуудые табидаг байгаа.

Империалис булимтарагшадта эсэргүүсэн баатарлиг тэмсэл ябуулжа байһан Вьетнамай арад зондо мүнөө үедэ совет арадай үзүүлжэ байгаа олон янзын туһаламжа угаа ехэ юм. Манай гүрэн араб оронуудай сүлөөрэлгын түлөө хэжэ байгаа үнэн зүб тэмсэлыень дэмжэнэ, колониальна дарлалтаһаа мултаржа, империализмда эсэргүү тэмсэлэй, түрүү хүгжэлтын замда гараһан залуу гүрэнүүдэй арадуудта янза бүриин туһаламжа үзүүлнэ, мүн совет арадые, тэрэ тоодо комсомолые уласхоорондын олон талын үргэн ехэ холбоо харилсаатай болгоно. Эдэ бүгэдэ хадаа мүнөө үедэ совет хүнүүдэй баримталжа байһан интернационализмын бэелэл мүн. Тиин энэ бүхы талаар социализмын аха дүү оронуудай арадуудтай совет хүнүүдэй хани халуун барисаатай, сэдьхэл һаналаа нэгэдэнги байһаниинь тон шухала удхатай юм. Тэдэ оронуудтай али бүхы янзын холбоо харилсаагаа улам зузаадхан арьбадхажа, аша үрэ ехэтэй ажал хүдэлмэреэ ябуулжа, социализм болон коммунизмын агууехэ ниитэ хэрэгэйнгээ түлөө хамтын харюусалгатай байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрнэбди.

Ленинэй партиин интернациональна уг заншалые даган баримталха үзэлтэйгөөр манай ороной залуушуулые хүмүүжүүлхэ тушаа комсомол ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Ангиин талаар аха дүүнэр болохо хүнүүдтээ, бүхы ороной ажалшадта һаналаа нэгэдэнги байһанаа манай комсомолшууд айхабтар олон тодорхой хэрэг дээрэ баталан харуулаа юм. Ангиин талаар һанал нэгэдэнхэй байха гэһэн үзэлые, пролетарска, социалис интернационализмын түгые үндэр дээрэ үргэжэ ябаһан совет залуушуулда алдар соло!

Нүхэдүүд! Имагтал бэеэ хамгаалжа шадахал һаа, ямаршье революци юумэн дээрэ тоологдохо байна гэһэн Ленинэй мэдээжэ үгэнүүдэй тон зүб байһые ажабайдал дахин дахин баталан гэршэлнэ. Манай социалис түйлалтануудые хамгаалха, совет хүнүүдэй амгалан ажалые хангаха хэрэгые манай парти совет арадайнгаа мүн тэрэшэлэн бүхы оронуудай ажалшадай үмэнэхи өөрынгөө нангин уялга гэжэ хододоо тоолодог юм. Энэ талааршье комсомол партиин үнэн сэхэ, эдэбхитэй туһалагшань байгаа, байнашье.

Залуушуулые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэ комсомолой ажал ябуулгын эгээн һайн һайхан хэрэгүүдэй нэгэн хододоо байгаа. Байгуулагдаһан түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо комсомол Далайн-сэрэгэй флодые шефтээ абаһан, 1931 онһоо хойшо—Агаарай-сэрэгэй флодые шефтээ абаһан юм. Тиин Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдэй үедэ фашис эзэмдэгшэдтэй хэһэн тулалдаануудта манай Эхэ оронии алдаршуулһан олон мянган баатарнуудай дунда комсомолой туһаламжаар эмхидхэгдэһэн кружогуудта, клубуудта, һургуулинуудта пулемедтой, планер гү, али парашютай, самолёдой гү, али моторно катерай штурвалтай түрүүшынхеэ танилсаһан үсөөн бэшэ хүнүүд байха гэжэ бата этигэлтэйгээр хэлэхэдэ болоно.

Мүн манай эдэ үдэрнүүдтэшье сэрэгэй патриотическа хүмүүжүүлгэ залуу үетэниие болбосоруулан хүмүүжүүлгын шухала зорилгонуудай нэгэн байһаар. Үнгэрһэн олон арбаад жэлнүүдһээ эхи татаһан бусад олон хэрэгүүд шэнги энэ зорилго болбол мүнөөдэр өөрынгөө онсо өөрсэ зүйлтэй юм. Манай мүнөөдэрэй сэрэгэй техникэ хадаа хорёод онуудай парусин бүдөөр нэмэрүүлэгдэһэн «фарманууд» бэшэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үеын «ястребууд» ба «уточкануудшье» мүн лэ бэшэ юм. Мүнөө совет Эхэ ороноо хамгаалагшад континент хоорондын ракетэнүүдые залан хүтэлбэрилхэ, абяанһаа түргөөр ниидэдэг самоледуудые, уһан доогуур ябадаг атомна онгосонуудые жолоодохо шадабаритай байха, мүн бусад ондоо орёо олон бүү зэбсэгүүдые гүнзэгыгөөр мэдэхэ ёһотой.

Мүнөө зориг түгэлдэр, шадабари ехэтэй, шамбай солбон, хурса нюдэтэй, хатуу гартай хүбүүд хэрэгтэй байхаһаа гадна, электроникын ба кибернетикын нюусануудтай танил инженернүүд, математигууд хэрэгтэй. Тиимэ дээрэһээ энэ талаар табигдаһан зорилгонууд бүри орёо, харюусалгатай болонхой, шэнэ хэмжээндэ гаргагдаа. Зүгөөр, комсомолой эршэ хүсэн, эрмэлзэл, залуугай шударгы эдэбхи, эрэлхэг зориг ба хатуужал болбол граждан дайнай ба түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдэй үе сагайхидал адли, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай дүлэтэ жэлнүүдэйхидэл адли мүнөөдэр мүн лэ хэрэгтэй юм. Энэ талааршье, нүхэдүүд, комсомолые ниитэ гүрэнэй, бүгэдэ арадай удха шанартай түйлай ехэ ажал ябуулга хүлеэжэ байна.

Комсомолой түгэлдэр хүсэнэй, залуу үетэндэ нүлөөлдэг тэрэнэй хүсэнэй гол эшэ үндэһэнүүдэй нэгэн гэбэл, манай ороной олониитэ залуу эрхэтэдтэ марксистско-ленинскэ үзэл сурталай агууехэ үнэн зүбые хүргэхэ хэрэгтэнь комсомол партида туһална, эрдэм ухаанай ёһоор түүхые ойлгохоор, ахамад үетэнэй тэмсэлэй дүй дүршэлөөр, манай мүнөөдэрэй ажалай ба ангиин дайсадтай манай хэжэ байһан тэмсэлэй үг удхаар, зорилгоор манай хүбүүд, басагадые зэбсэгжүүлгэдэнь комсомол партида туһална; тэрэ хадаа манай саашадаа урагшаа, коммунизм тээшэ, дабшалтын тодорхой, эли тодо ерээдүйе харахадань залуу хүнүүдтэ туһална.

Залуушуулай политическэ һуралсал тухай, марксистско-ленинскэ теориие шудалха тухай парти хэлэхэдээ, али нэгэн дүримые, али нэгэн номые юрэл сээжэлдэхэ тухай бэшэ, харин марксистско-ленинскэ хараа бодолой уг удхые ойлгон абаха тухай хэлэнэ гэжэ дахин дахин онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй болоно. Энэ юун гээшэб гэбэл, манай залуу эрхэтэд марксистско-ленинскэ теориин гол дүримүүдые юрэл һайнаар мэдэхэһээ гадна, энэ теори соoһоо, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд соoһоо, партиин документнүүд соoһоо мүнөө сагай ажабайдалай табижа байһан асуудалнуудые шиидхэхын тула эшэ үндэһэ. түлхюур, эгээн зүб онол арга оложо шадахые һураха ёһотой. Тиимэһээ бодото марксис ёһоной гүнзэгы этигэмжэ хүмүүжүүлхэ тухай, ниитын ажабайдалай бүхы үйлэ ушарнууд тушаа ангиин тодорхой хараа бодолтой байха тухай, марксизм-ленинизмын теориин агууехэ баялигые үүсхэлтэйгээр хэрэглэжэ һураха тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Дэлхэй дээрэ боложо байһан ангиин хурса тэмсэлэй үе сагта бидэнэр ажаһуунабди. Империалис гүрэнүүд социализмын оронуудта эсэргүүгээр соёл сурталай шэрүүн шанга дай үүсхэнэ. Тиихэдээ социалис лагерь дотор һуйдхэлэйнгөө хүдэлмэриие эдэбхижүүлхые, зарим социалис оронуудай хоорондо арсалдаа гаргахые, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые һуладхахые оролдоно.

Энэ тэмсэл соогуур манай ангиин дайсад социалис оронуудтахи залуушуулай ухаан бодолдо нүлөөгөө үзүүлхын тула бага бэшэ хүсэл оролдолго гаргана. Тэдэнэр «залуушуулай ханинар» гэһэн багуудаар бэеэ далдалаад, политическэ талаараа хатуужаагүй, дүй дүршэлгүй залуу хүнүүдые ургадаа оруулхые, буржуазно-либеральна шэнжэтэй худал хуурмаг шашалдаагаараа тэдэнэй ангиин, революционно һэргэг байлгыень мохордуулхые хүсэнэ. националис бодол һужэрөөхые оролдоно, хүнгэн байдалда дуратай урбагшадые бэдэрнэ.

Социалис оронуудта эсэргүү тэмсэлдээ империализмын хэдэг мэхэ гохотой тактика тушаа манай партиин Центральна Комитет коммунистнуудай, бүхы совет арадай анхаралые хандуулаа һэн. Тиихэдээ империалис пропагандын һуйдхэлтэ ажал ябуулгадань харюу болгон, дайсанай ямаршье янзын суртал номнолтой эбсэшэгүй тэмсэл ябуулагдаха ёһотой гэжэ онсо тэмдэглэгдэһэн байгаа. Совет хүнүүдэй коммунис этигэмжые, патриотизм ба интернационализмые, тэдэнэй үзэл сурталай хатуужал болон ямаршье янзын буржуазна нүлөөндэ эсэргүүсэжэ шадаха шадабариие бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхые КПСС-эй Центральна Комитет уряалаа һэн.

Эдэ зорилгонуудай хэр үндэһэ баримтатайгаар, саг соогоо табигдаһые дэлхэй дээрэ һүүлэй һарануудай үедэ болоһон үйлэ хэрэгүүд яһала этигэмжэтэйгээр харуулаа.

Хүндэтэ эдир ханинар! Хоёр дэлхэйн хоорондо дэлгэрһэн соёл сурталай тэмсэлдэ комсомолшууд—бүхы хэрэгүүдтэ шэнги—коммунистнуудай үнэн сэхэ туһалагшанар хододоо байха гэжэ манай парти батаар этигэнэ. Энэ тэмсэлдэ манай хүнүүд үзэл бодолой хатуужалтай, этигэл түгэлдэр байха ёһотой. Манай үзэл сурталай зэбсэг хододоо хурса байха ёһотой, хододоо бэлэн байха ёһотой. Энэ зэбсэгнай дабагдашагүй, юуб гэхэдэ, энэ халаа үнэн зүб юумэнэй зэбсэг мүн.

Империалистнууд манай морально-политическа нэгэдэлые хэзээдэшье һандаргаажа шадахагүй. Буржуазиин номнолшод манай хүнүүдтэ өөһэдынгөө обществын үзэл бодолые баадхажа шадахагүй. Буржуазиин обществодо эгээн дээдэ баялиг үмсын зөөри юм, зэрлиг арьяатан амитадай хуулинууд, үзэл бодолой, ёһо гуримай үгырэлгэ дэлгэрэнхэй. Ажалдаа, тэмсэлдээ баатаршалга гаргалгадань совет хүнүүдые. манай залуушуулые зоригжуулжа байһан һайн һайхан үзэл бодолой, асари ехэ уг зорилгонуудай агууехэ хүсэндэ эсэргүүгээр табиха юумэн империализмда байхагүй.

Ерээдүйн социализмын, коммунизмын талада хадань бидэнэр хүсэтэйбди. Һаруул һайхан агууехэ уг зорилгодо алба хэдэг туладаа, манай бүхы ажалай арадтаа алба хэхэ хэрэгтэ, тэрэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан туладань бидэнэр хүсэтэйбди. Хүн түрэлтэнэй эгээн һайн һайхан уг зорилгые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан хадаа бидэнэр хүсэтэйбди. Тиимэһээ оронойнгоо залуу үетэниие ёһотой коммунистнууд байхаар, агууехэ Ленинэй хэрэгые ёһотоор үргэлжэлүүлэгшэд байхаар хүмүүжүүлхэһээ ондоо бүри шухала, бүри хүндэтэй зорилго комсомолдо байхагүй.

Манай Ленинскэ комсомол болбол оршон байһан бүхы үе сагайнгаа туршада—граждан дайнай дүлэтэ үдэрнүүдһээ эхилээд, коммунизм байгуулгын агууехэ түсэбэй гэгээн гэрэлээр гэигүүлэгдэһэн манай мүнөөдэр хүрэтэр шэнги—тиимэ шадамараар. тиимэ хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр. эршэ зоригтойгоор эдэ харюусалгатай зорилгонуудые саашадаашье шиидхэжэ байха гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Хүндэтэ ханинар!

Манай орон, манай агууехэ арад коммунизм байгуулжа байна. Тэрэнэй һаруул һайхан ордондо орожо, хүн түрэлтэнэй түрүү ухаан бодолтоной олон мянган жэлэй туршада хүсэжэ байһан, революционернүүдэй олон үетэнэй ами наһаа үгэһэн шэнэ харилсаануудые хүнүүдэй хоорондо тогтоон байгуулха хэрэг таанарта, Совет ороной мүнөөнэй комсомолшуудта даалгагдана. Зүгөөр энэ түүхэтэ үүргэ ёһотоор бэелүүлхын тула тэрээндэ һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. **Коммунизмда һураха шухала.**

Мүнөөнэй эрхэ байдалда энэ ямар удхатайб?

Коммунизмда һураха гээшэ коммунис байгуулалтын эдэбхитэй хабаадагша байхые, шамда өөртэшни хангагдасын, ажаһуудалай баяр жаргалай эшэ үндэһэн болодог шинии ажал шинии нүхэдэй ажалтай нэгэдэжэ, ниитын аша туһада зорюулагдахые хододоо эрмэлзэжэ байха гэһэн удхатай. Энэ хадаа бүри мэргэжэл ехэтэй хүдэлмэришэн болохо, шэнэ научна болон техническэ эрдэм шудалха зорилгые хододоо урдаа табижа байха гэһэн удхатай юм. Энэ хадаа үйлэдбэридэ шэнэ, бүри ашаг ехэтэй замуудые бэдэрхэ гэһэн удхатай.

Коммунизмда һураха гээшэ марксизм-ленинизмын теориие эсэшэ сусашагүйгөөр шудалха гэһэн удхатай юм. Тиихэдээ манай партиин, манай арадай тэмсэжэ байһан түүхын агууехэ хэрэгые эли тодоор ойлгохо шанжые бэедээ хүмүүжүүлхэ, энэ тэмсэлэй үнэн зүб байһанда үзэл бодолой хатуу этигэмжэ бэедээ хүмүүжүүлхэ шухала. Энэ ямар удхатайб гэбэл, ангиин талаар мэдэрэл саг үргэлжэ бэедээ шэнгээн хүгжөөхэ, Коммунис партиин, хүдэлмэришэн ангиин ... люционно заншалаар ангиин ... та, тэдэнэй номнолдо эбсэ... ха үзэл бодолоор бэеэ хүмүү... хэрэгтэй. Энэ хадаа ямар... лаар бэеэ халхалһан ангии... ниие танижа һураха гэһэн у... юм.

Коммунизмда һураха гээ... тын ажабайдалда эдэбхи... баадаха, ниитын ажал хэр... ридажа дүршэхэ, манай об... манай арадай, манай гүрэнэй... һые хододоо, бүхы талаар ха... байха гэһэн удхатай.

Коммунизмда һураха гээшэ... нис ёһо заншалай, үзэл бод... гуримуудые үгөөрөө, ажал ... рээ, өөрынгөө үльгэр жэшээ... тоон байгуулха гэһэн удха... Энэ хадаа өөрынгөө соёл-к... хэмжээе саг үргэлжэ дээшэ... хараа бодолоо үргэдхэхэ, бү... түрэлтэнэй соёл культурын ба... шэнэ шэнэ эрдэм мэдэрэлээр ... ухаагаа баяжуулжа байха га... хатай.

Коммунизмда һураха гээшэ... шагүй совет патриотизмын ү... долоор бэеэ хүмүүжүүлхэ гэһэ... тай юм. Энэ хадаа манай ... Эхэ ороной түгэс хүсые бэхи... һалбаран мандалгадань бүхы ... рөө туһалхые эрмэлзэхэ гэһэ... тай. Энэ хадаа манай обществ... рально-политическа нэгэдэлы... нэй сэсэгы мэтээр хамгаалха,... ороной арадуудай хани барисаа... жүүлхэ, ямаршье тухэлэй на... лизмда эбсэшэгүй байха гэһэ... тай. Энэ хадаа өөрынгөө со... Эхэ ороноо хамгаалгын хэрэ... лөө, өөрынгөө арадай зол ... түлөө, коммунизмын хэрэгэй... бүхы хүсэеэ үгэхөөр, хэрэгт... лоо һаань, ами наһаяашье ... хэзээдэ бэлэн байха гэһэн у...

Коммунизмда һураха гээшэ... тарска, социалис интернаци... мын үзэл бодолоор, социалис... дай арадуудтай аха дүүгэй ... рисаанай, эб найрамдалай, ара... эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэ... тэмсэлшэдтэй дайшалхы ... үзэл бодолоор, бүхы дэлхэйн... шадтай ангиин һаналаа нэг... үзэл бодолоор бэеэ хүмүүжү... һэн удхатай юм.

Совет залуушуулай мүнөөн... нэй, коммунизмын түлөө т... олон миллион залуушуулай ... үмэнэ табигдаһан зорилгону... даа.

Эдэ зорилгонуудые нэрэ ху... гөөр шиидхэжэ байхын тула, ... эрилтэнүүдые ёһотоор хар... тула манай залуушуул мэдэ... тэй, эрдэмтэй, культура ехэтэй... хаһаа гадна, өөһэдынгөө зэр... жагсаалые бэхижүүлхэ, өөһ... организациие бэхижүүлхэ ... Тиихэ зэртэтэйшье. Хэрбээ зо... ригой, эмхидхэлэй, журамай ... нэгэдэлээ бэхижэн хатуужу... һаа, нэгэшье арми, хэршье ... зэбсэгжэһэн байгаашье һаа, ... түйлахагүй. Эршэ зоригой ... нэгэдэл, манай залуушуулай ... жагсаал Ленинэй партиин ... туһалагша—Залуушуулай ... юзна Ленинскэ Коммунис Со... гана.

Комсомолой 50 жэлэй ойн ... лэлдэ манай бүхы орон дотор ... иигэжэ һайнаар нэрлэһэн комсо... бүхэсоюзна суглаанууд үнгэр... бүүд болон басагадууд заводу... хозуud болон совхозуудта, һург... нууд болон сэрэгэй частьнууд... ойдо бэлэдхэлэй мүрысөөнэй ... дые сэгсолоо, өөһэдынгөө ажа... нууд тухай элидхэ, Владимир ... Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ... ойдо комсомолой ямараар бэлд... байһан тухай хөөрэлдөө, залу... тухай анхарал оролдолго гаргаха... һанайнь түлөө партида баяр х...

Энэ тон зүб. Партида баяр х... ушар шалтагаан залуушуулда, ... молдо бии. Зүгөөр мүнөөдэр, ... ойн баярай үдэр, совет Эхэ оро... ленинскэ партидаа манай залу... лай дурладаг байһанайнь түлөө, ... мунизм байгуулгада комсо... оруулжа байһан түйлай ехэ ... хубитынь түлөө манай ороной ... миллион коммунистнуудай ... бидэндэ, ахамад үетэнэй ... комсомолдо баярай үгэ хэлэ... тэй ха.

Комсомол—ямар һайхан ... шагта политическа һургуули... шээб! Хэды ехэ юумэ бидэ ... тэрэ үгөө гээшэб! Коммунизмы... гэй түлөө хэды олон эдэбхи... сэлшэд, бүхы орон дотороо сург... индустриальна болон хүдөө аж... ажалай хэды олон мастернууд... най парти болон гүрэнэй хэды ... элитэ ажал ябуулагшад, гайхам... эрдэмтэд. конструкторнууд, ... лецууд, литература болон искусс... габьяата ажал ябуулагшад ком... лой һургуулиһаа гараа гээшэб! ... мүнөө, манай комсомолой 50 жэ... гэ ойе һайндэрлэжэ байха үедэ, ... бүгэдөөрэн зүрхэ сэдьхэлээ ху... иигэжэ хэлэнэбди: манай да... эдир наһанай алдарта туг— ... баяр баясхалан! Революционно ... хүсөөр, шэнэ үүсхэлэй эрмэлз... эдир наһанай эгэршэгүй эршэ ... мүнхэлөө бүрьялжа байһан ... ленинецүүдэй Союз, шамда ба... халан! Эдэ табин жэлэй турша... һан шэнги саашадаашье тиимэ... гыш! Совердүүдэй ороной залу... лые коммунизмын аша туһада, ... хүн түрэлтэнэй зол жаргалтай ... дүйн аша туһада Ленинэй пар... туг доро, ажалда, баатаршалга... ритажа ябыш!

Нүхэдүүд, Советскэ Союзай ... мунис партиин Центральна Ко... дэй амаршалгые соносохые... шөөгыт.

(Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ ех... харалтайгаар шагнагдажа, ... бэшэ нэрьемэ, удаан альга та... гаар үдэшэгдөө).

...ЭХЭ ЛЕНИНДЭ—ОРОНОЙ ЗАЛУУШУУЛЬАА

...комсомолшууд 50 жэлэйнгээ ...ойе баяр ёһололой оршон ...тэмдэглэжэ байна. Комсо...үндэлэлгэ агууехэ Ленинэй ...артайнь нягта холбоотой. Дэл...олетариадай вождь, Советскэ Коммунис партиин эхи табиг...эн дээрэхи эгээн түрүүшын ...гүрэнние байгуулагшын ду...ые гүн ехээр хүндэлһэнэй ...болгон, союзна республика... залуушуулай түлөөлэгшэд ...ин 24-дэ В. И. Ленинэй мав...дэжэ, веногуудые табибэ. ...-эй Центральна Комитедэй, ...хотонууд, Москва болон Ле-нинградай комсомолой организацинуудай үмэнэһөө мүн лэ веногууд табигдаа.

Кремлиин ханын хажуудахи Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ совет залуушуулай түлөөлэгшэд тэрэл үдэр венок табяа. Ягаан лентэ дээрэнь иигэжэ бэшээтэй: «Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тулалдаһаар унаһан баатарнуудта. Совет залуушуулһаа».

Брестын хэрэмэй, баатар хотонуудай нангин шоройн хадагалагдадаг газарта залуу хүбүүд, басагад баглаа сэсэгүүдые табиба.

(ТАСС).

...КОМСОМОЛШУУДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ...ААНАЙ ДҮН

...-эй ойн баярай урдахана ...оной предприятинууд, кол...хозууд, эмхи зургаанууд, ...үүлинууд ба сэрэгэй часть... комсомолшуудай нээмэл суг...болоо. Комсомолой 350 мян... эмхинүүдтэ суглаанууд үн...энэнь комсомолой 50 жэлэй ...ооки эгээл олон зоной хабаа...гаар үнгэрһэн, комсомол... бүхэсоюзна суглаан байгаа. ...ион комсомолшууд болон за..., партийна ба ажахын хү...шэд, комсомолшуудай бү... түлөөлэгшэд, граждан ба ...оноо хамгаалгын дайнуудай ...үүд эдэ суглаануудта эдэбхи... хабаадаба.

...молшуудай бүхэсоюзна суг...КСМ-эй 50 жэлэй ойн угтам...гон залуушуулай туйлаһан ...ууд ба туйлалтанууд тухай ... партидаа, совет арадтаа ...залуу үетэнэй айладхаһан ... рапорт болоно.

...молшуудай суглаанууд дээ...ллион үлүүтэй хүбүүд, ба...э хэлээ, ойн баярай урдахи ...үүдэй дүнгүүдые гаргаа. ...р Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялганууд, ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо бэлдэһэн өөһэдынгөө ажалай бэлэгүүд тухай мэдээсээ.

Партиин ба комсомолой ветерануудай, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, партиин крайкомуудай, обкомуудай, союзна республикануудай компартинуудай Центральна Комитедүүдэй секретарьнууд залуушуулай урда үгэ хэлээ. Комсомолой бүхэсоюзна суглаанай үедэ 860 мянган хүбүүд, басагад, тэрэ тоодо 114 мянган залуу хүдэлмэришэд ба колхознигууд, баяр ёһололой оршон байдалда ВЛКСМ-эй гэшүүд болгогдон абтаһан байна. КПСС-эй зэргэдэ орохо зууршалга заводуудай, колхозуудай, совхозуудай, предприятинуудай комсомолшуудта үгтөө.

Комсомолой эхин эмхи бүхэнэй зүгһөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ комсомолшууд ба залуушуулай амаршалгын бэшэгүүд эльгээгдээ. КПСС-ээ тойрон совет залуушуулай нягтаар, бата нэгэдэлтэйгээр жагсанхай байһаниинь, партиин хэрэгтэ, Ленинэй заабаринуудта үнэн, партиин ямаршье даалгабаринуудые саашадаа дүүргэхээр бэлэн байһаниинь эдэ бэшэгүүд дотор элирхэйлэгдэнэ.

ХАНИНАРАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

Шэнжэлхы хүдэлмэри залан тодорхойлгын, научна харилсаа холбооной асуудалаар Прагада зарлагдаһан уласхоорондын наймадахи конференцидэ социалис оронуудай эрдэмтэд суглараад, 1971—75 онуудта хүдөө ажахын талаар научна шэнжэлгэ сугтаа хэхэ түсэб хараалаа.

Социалис оронуудай хүдөө ажахы шэнжэлдэг эрдэмтэдэй конференциһээ гадна, мүн СЭВ-эй хүдэлмэришэ бүлэгэй заседани Прагада болоо гэжэ ВАСХНИЛ-ай вице-президент И. И. Синягин Москвада һая бусажа ерээд, ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдээсэбэ. Хүдэлмэришэ бүлэг научна шэнжэлгэнүүдээ улам үргэдхэхэ, мүн 1969 ондо хаража үзэгдэхэ темэнүүдые тодорхойлхо асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Олон асуудал хаража үзөөд, табан жэлэй туршада харилсаа холбоо бэелүүлхэ түсэб баталба.

Шиидхэгдээгүй ямар гол шухала асуудалнууд социалис оронуудай үмэнэ табигданаб? Нэн түрүүн хүдөө ажахыгаа интенсификацилһанай ашаар промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд ба эдеэ хоолой зүйл бүри ехээр үйлэдбэрилхэ зорилго табигдана. Ойрын жэлнүүдтэ хахалагдадаг газарай гектар бүриин 50 центнерһээ бага бэшэ ороohо таряанай ургаса абаха ёһотойбди. Иимэ үрэ дүн туйлахын тула научна хэдэ хэдэн орёо зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэй.

Ган гасуурта, үбшэндэ, элдэб хоротондо бэлээр диилдэхэгүй, һайнаар ургадаг хартаабхын, овощой, саахарай свеклын, наран сэсэгэй, ороohото ургамалнуудай шэнэ сортнуудые социалис оронуудай хамтын хүсөөр ойрын жэлнүүдтэ бии болгохоор хараалагдаа.

Хүдөө ажахыдаа хими хэрэглэлгын — шэнэ түхэлэй утэгжүүлгын, гербицидүүдые хэрэглэлгын талаар шэнжэлхы хүдэлмэреэ улам һайжаруулбал, уһалагдадаг газарайнгаа талмайе үргэдхэбэл, намаг хатаабал, муу хүрьһэ шанаржуулжа, үрэһэ тарилгын хэрэг һайжаруулбал, дээрэ дурсагдаһан зорилго бэелүүлэгдэхэ болоно.

Малай үүлтэр һайжаруулха, тэдэниие харууһалха технологи хэрэглэхэ, тэжээл элбэгжүүлхэ, тэжээлэй рацион ба ветеринарна алба һайжаруулһанай үндэһөөр лэ мал ажалай продукци бүри ехээр абаха, шанарыень дээшэлүүлхэ гэжэ конференциин документнүүд соо хэлэгдэнхэй.

(ТАСС).

ХЭН ЭРХИМ ҺААЛИШАН БОЛОГШО ААБ?

Үнеэдые машинаар һаадаг мастернуудай бүхэроссин түрүүшын конкурс 1969 оной тэнгһээ хойшо үнгэргэхэ гэжэ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги шиидхээ. Районуудай, һүүлдэнь областьнуудай, хизаарнуудай һаалишадай мүрысөөндэ илан шалгарагшад энэ конкурсдо хабаадаха юм.

Тус конкурс һү ехээр һаалгын технологи улам нарижуулха, түрүүшүүлэй дүй дуршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготой.

Адли ашаг шэмэтэй 4 үнеэс хоёр аппарат хэрэглэн, һайнаар, түргэнөөр һааһан хүн лэ илаһанда тоологдохо.

Үнеэдые машинаар һаалгаар **«Россин Федерациин чемпион»** гэһэн нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдожо, нэгэдэхи шатын диплом ба 200 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха.

Хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуудые эзэлһэн хүнүүд 150—150 түхэриг шанда хүртэхэ, хоёрдохи шатын дипломоор шагнагдаха. 5-һаа 10 хүрэтэр һуури эзэлэгшэд 100—100 түхэриг шанда, гурбадахи шатын дипломдо хүртэхэ.

(ТАСС).

ДУРАСХААЛАЙ МИТИНГ

Октябриин 24. Энэ үдэр Улаан-Үдэ городоймнай Железнодорожно районой предприятинуудай хүдэлмэришэд, студентнэр, һурагшад духовой оркестрэй аялга доро жагсаалда ябан ерэжэ, 1905—1907 онуудай революцида хабаадалсаһанайнгаа түлөө хаанта засагай харата муухай алууршадта саазалуулагдан алуулагшадай хүшөөгэй дэргэдэ сугларба. Тэндэ эдир ленинецүүд дурасхаалай комсомольско вахтада жагсан, хүндын харуулда зогсоно.

Митингые КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр Болдонов нээгээ. Эндэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Хомянов үгэ хэлэхэдээ, комсомолой һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ районойнгоо залуушуулай туйлаһан үйлэдбэриин амжалта тухай элидхэбэ.

Хорёод оной комсомолшууд Сивукин, Домбровский гэгшэд тэрэ үеын комсомолшуудай шанга тэмсэлэй дүлэн соогуур ябажа, ажалай алдарта замые гараһан тухайгаа хөөрэбэд. ЛВРЗ-гэй электрослесарь Шокирова, теплоприбор заводой токарь Иванов гэгшэд предприятинуудайнгаа залуушуулай һайндэрые ямар бэлэгтэйгээр угтаһаниие тэмдэглээ.

Аха нүхэдэйнгөө, хуушанай комсомолшуудай алдарта хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэд студент Харжеев, һурагшад Абрамова, Синицына гэгшэд тэдэнэрэй гэрэлтэ һайхан замай тугые саашадань дээрэ үргэн ябаха байһан тухайгаа тангариглаа.

Хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые табилган болоо. Сэрэгшэд автомадай оло дахин буудалгаар салют үгэбэ.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ эдэ үдэрнүүдтэ городой хүшөөнүүдэй дэргэдэ дурасхаалай комсомольско вахтада жагсалгын хүндэлэлэй харуулда студентнэр, һурагшад үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 7 час хүрэтэр зогсоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛВРЗ-гэй культура ба амаралтын парк соо бодхоогдоһон Советскэ Союзай Герой Орешковэй хүшөөгэй дэргэдэ.

...ССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР В. Л. ШАПОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...бликын партийна, совет ...да олон жэл һайнаар хүдэл...эйнь түлөө, 50 наһа гүйсэ... дашарамдуулан, Кабан...агай Бабушкин городой ...ай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Василий Лукич **Шаповые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **А. СЫРЕНОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **К. МАСЛОВ.**

...Үдэ, Соведүүдэй байшан. ...оной октябриин 24.

ОЛИМПИЙН НААДАНАЙ 12-дохи УДЭР

Спортдо дуратайшуул Олимпиин наадын дүүрэхэ тээшээ дүтэлхэ бүри ехээр һонирхоно. Наадын арбан хоёрдохи удэр спортын 15 зүйлөөр мүрысөөн болоо.

Олимпиин наадanда түрүүшынхеэ хабаадалсаһан манай эдир гимнасткануд һайн амжалта туйлажа, бүхы дэлхэй дээрэ суурхажа эхилһэниинь һайшаалтай. Эдэнэр алтан медальнуудта хүртэбэ. Совет оронойспортсменкэнүүд наадын түрүүшын үдэрһөө эрхимлэжэ шадаа. Октябриин 23-да тусхай программын гүйсэдхэгдэһэнэй удаа эдэнэр 382,85 баллтай болошо, бүхы командануудай дундаһаа эрхимлэһэн байна. Хоёрдохи һууридa гараһан Чехословакиин команда манайхидһаа 0,65 баллаар гээгдэжэ ябана. Гурбадахида—ГДР-эй команда гараа. Өөр хоорондын мүрысөөндэ чемпионуудай туйлалта мүн лэ дабтагдаа. Токиодохи Олимпиин наадын чемпионка Вера Чеславка (ЧССР) 78,25 баллтай болошо, түрүү һуури эзэлбэ. Бүхы гүйсэдхэгдэһэн упражнениин удаа 76,85 баллтай болоһон Зинаида Воронина мүнгэн медальда хүртөө. Ленинградка Наташа Кучинская спортын ёһотойл баатаршалга туйлаба. Наадын түрүүшын үдэр брус дээрэһээ унаашье һаа, урмаа хухарангүй, программын саашанхи номернуудые бүри шадамар бэрхээр, уян солбоноор гүйсэдхэжэ, түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлэлсэжэ шадаа бшуу. Тиин хүндэлэлэй ендэрэй гурбадахи табсанда гаража, бронзо медаль абаһан байна. Наташа мүнгэн медальда хүртөөшэһөө оройдхоноо 0,1 баллаар гээгдэһэн болоно.

Мексикын ниислэлэй сэрэгэй частьнуудай байрладаг «Кампо Милитар» тир соо буугаар, пистоледоор мүрысэгшэд мэргэнээ туршалсаба. Манай мэргэн буудагшадай суглуулагдамал командын комсорг, Ярославлиин младша лейтенант Валентин Корнев винтовкоор 380 метрэй зайда хэбтээд, үбдэг дээрэһээ, байгаад буудажа, мүнгэн медальда хүртөө. Уфагай физико-математическа эрдэмэй кандидат Ренарт Сулейманов румын Мирсон Рошка, ГДР-эй Кристиан Дюринг гэгшэдтэй хоёрдохёо мэргээ туршалсахадаа, бронзо медаль абаха болоо. США-гай армиин пастор Гэри Андерсон энэ мүрысөөндэ 1157 очко абажа, дэлхэйн рекорд тогтоогоо. Токиодохи Олимпиин наадын мүнгэн медальда хүртэһэн тбилисец Шота Квелиашвили дүрбэдэхи һуури эзэлээ.

СССР-эй эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй суглуулагдамал командын волейболистнууд Мексикын спортсменүүдые шүүгээ.

200 метрэй зайда брасс гуримаар тамарһан спортсменүүд сооһоо Шэрон Уичмен (США) Олимпиин чемпионка болоо. Манай Галина Прозуменщикова бронзо медальда хүртэбэ.

СССР-эй рекордсмен, москвич Семен Белиц-Гейтман 400 метрэй зайда урилдахадаа бирабагүй.

Европын чемпионка Наталья Лобанова үндэрһөө уһа руу һурэлгын мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медальда хүртэбэ.

Энэ үдэр манай велосипедистнүүдэй команда баһал бираагүй.

Совет оронойгурбан боксернууд—Чебоксарын Валерий Соколов, Киевэй Владимир Мусалимов, Токиодохи Олимпиин наадын чемпион Борис Лагутин гэгшэд бронзо медальда хүртэбэ. Үнгэрһэн Олимпиин наадын мүнгэн медальда хүртэһэн Валерий Фролов кубинец Э. Регейфердэ шүүгдэжэ, саашанхи мүрысөөнһөө гараба.

(ТАСС-ай тусхай корр.).

Мехико.

Зурагууд дээрэ (зүүн гарһаа): Зинаида Воронина, Наташа Кучинская, Наташа Лобанова.

ТАСС-ай фотохронико.

МАНАЙ КОМАНДА ЭРХИМЛЭҺЭЭР

ЛУГАНО. (ТАСС-ай тусхай корр.). Бүхэдэлхэйн Олимпиадын наадын түрүүшын хахад финалай бүлэгтэ наададаг Совет Союзай суглуулагдамал команда түрүү һуури эзэлжэ ябаһан зандаа. Шатаршад Спасский, Корчной, Геллер, Полугаевский гэгшэд ээлжээтэ наадандаа Филиппинын шатаршадые 4:0 тоотойгоор шүүгээ.

Дэлхэйн чемпион Тигран Петросян уласхоорондын мастер Черняк (Израиль) хоёрой хойшолуулагдаһан парти энэ үдэр үргэлжэлүүлэгдэһэн байгаа. Тиин эдэнэрэй наадан дахинаа хойшолуулагдашоо. Дэлхэйн чемпион эндэ шүүхээр байдалтай болобо.

Табан уулзалгын удаа Совет оронойшатаршад абажа боломоор 19-һөө 18,5 очкотой, түрүүлжэ ябана.

Энэ бүлэгтэ наадаһан командын шатаршад хоёрдохи һууридa гарахын түлөө шадамар бэрхээр тулалдажа ябана. Наадanда хоёрдохи һуури эзэлһэн командань түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха юм. Илангаяа Англи, Израилиин шатаршадай хоорондо шанга тулалдаан боложо үргэлжэлһөөр.

Зургаадахи уулзалгада манай оронойгроссмейстернүүд Англиин шатаршадтай наадаха болонхой.

ЮНЕСКО-гой ГЕНЕРАЛЬНА КОНФЕРЕНЦИИН XV СЕССИ ДЭЭРЭ

ПАРИЖ. (ТАСС-ай корр).

Гэгээрэл, эрдэм ба соёлой асуудалнуудаар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци (ЮНЕСКО) В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ тусхайлан хабаадаха болобо. Энэ организациин ээлжээтэ хоёр жэлэй (1969—1970 онууд) бюджет ба программын проект тушаа дурадхалнуудые Парижда зүбшэлжэ байгаа ЮНЕСКО-гой генеральна конференциин XV сессиин хүдэлмэришэ организацинуудай нэгэ заседани дээрэ октябриин 23-да иимэ шиидхэбэри абтаа.

28 оронойн (Алжир, Афганистан, БССР, Болгари, Венгри, Инди, Ирак, Конго (Браззавиль), Куба, Мавритани, Мали, МНР, ОАР, Пакистан, Польшо, Румыни, Сири, Сьерра Леоне, Сомали, СССР, УССР, Тунис, Чад, Чехословаки, Югослави, Сенегал, Замби, Танзаниин хамтадаа оруулһан резолюци соо В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ ЮНЕСКО-гой хабаадаха тухай хэлэгдэнэ.

ХАНОЙДО АГААРАЙ ТРЕВОГО БОЛОО

ХАНОЙ. (ТАСС). Ханойдо октябриин 24-дэ, нютагай сагаар 11 час 15 минутада агаарай тревого соносхогдоо. ДРВ-гэй ниислэлэй агаарай дайда руу сүмэрэн ороһон американ самолёдые агаарай добтолгоһоо хамгаалха сэрэгүүд буудаба.

Ханой хотые бомбодохоёо американ авиациин болиһоор хахад жэл үлүүтэй болоо. Американ самолёдууд ДРВ-гэй урда провинцинуудта бомбодолгоёо шангадхаад, Хойто Вьетнамай бусад газар дээгүүр тагнуулай ниидэлгэ хэжэ үргэлжэлһөөр.

Вьетнамда эсэргүү США-гай империалистнуудай дайн байлдаанай гэмтэ хэрэгүүдые мүрдэхэ комиссиин мэдээсэлнүүдые үндэһэ болгон, ДРВ-гэй хэблэлдэ толилогдоһоной ёһоор, США-гай пилодгүй тагнуулша самолёдууд Ханой, Хайфон дээгүүр ниидэнэ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

ХИТАДАЙ ЗАСАГААРХИДАЙ ГАЗААШАЛГЫН ПОЛИТИКА

Польшын Арадай Республикын, Германиин Демократическа Республикын, Венгриин Арадай Республикын, Болгариин Арадай Республикын посольствонуудта провинциальна газетэнүүдые асархыень Хитадай засагаархид хорибо. Советскэ Союзай, МНР-эй, КНР-эй посольствонуудта газетэ асархые хориһон мэтээр эдэ посольствонууд мүнөө дээрээ «Жэньминь Жибао», «Гуанмин Жибао» гэжэ хоёр газетэл захижа абаха аргатай болоо.

ҮРЭ БАГАТАЙ ХУУЛИ

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корреспондент В. Чуксеев иигэжэ дамжуулна:

Буу худалдалгын хойноһоо хиналта тогтоохо тухай хуулида США-гай президент Джонсон октябриин 22-то гар табяа. Тусхайлбал энэ хуули бусад штадуудай хүн зондо буунуудые почтоор эльгээжэ худалдалгые хорино, 18 наһа гүйсөөгүй хүнэй буу худалдажа абаха эрхыень хаһана. Хуулиин шэнэ проект үшөөл тиимэ ехэ хүсэгүй гэжэ президент өөрөө Сагаан байшан соо хуулида гар табилгын ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдэрхэ баатай болоһон байна. Хамагай түрүүндэ буунуудые уялгата ёһоор бүридхэлдэ оруулха тухай дүрим энэ хуули соо үгы юм. Мүнөө үедэ 160 миллион шахуу пистоледууд ба ташуур буунууд энгэй хүнүүдэй мэдэлдэ байдаг, энэнь орон доторхи гэр бүлэнүүдэй тооһоо олон гэжэ Джонсон онсолон тэмдэглэһэн байна.

Буу худалдалгын хойноһоо хиналта хэхэ эдэ өөдэгүйхэн хэмжээнүүдые ямаршье хүсэгүй болгохоор олон зай забһар шэнэ хуули соо бии. Жэшээлхэдэ, хэдышье олон буу, һомо хэрэгсэлые штадуудай хилэ дээгүүр гаргалга ангуушадта зүбшөөгдэнэ. Буу зэбсэг худалдалга тухай асуудалда тогтоходоо, «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ журнал иигэжэ заана. Хэрбээ Холбоото Штадуудта 1958 ондо 1,8 миллион пистолет ба агнууриин буунууд худалдагдаһан байгаа һаа, 1967 ондо энэ тоо 4,7 миллион хүрэтэр нэмээ, имагтал энэ жэлэй түрүүшын 6 һарын турша соо энгэй хүнүүд 3 миллион шахуу агнууриин буу ба пистоледүүдые худалдажа абаһан байна. Энэ тусхайта мэдээн үшөөл хүсэд бэшэ гээд журнал онсолон тэмдэглэнэ.

БУРЯАДАЙ КОМСОМОЛ ДАЙНАЙ ҮЕДЭ

...ЯАДАЙ комсомолой ор...изаци—Залуушуулай Бү... Ленинскэ Коммунис ...дайшалхы бүлэгүүдэй нэ...оун һайхан алдарта түү...Тэрэ түүхынь хуудаһанда ...ын комсомолшуудай бо...уушуулай Эсэгэ ороно...н Агуу ехэ дайнай жэл...гараһан баатарлиг габьяа ... тухай алтан үзэгүүдээр ...

...дай булимтаран ороһоной ... түрүүшын үдэрнүүдтэ ...ган комсомолшууд манай ...каһаа һайн дураараа ...оһон юм. Райкомуудай, ...ой эхин организацинуу...ретарьнар, обкомой олон ...лэгшэд нэгэдэхи секре...һан В. Сахьяновтай хамта ...оноо хамгаалалсахаяа мор...эй.

...молой зарим эдэбхитэдтэ ...льгээхэ тухай түйлтадань ...үгтэжэ, нютагайнгаа пар...лон комсомольско органи...ай эльгээһэн газарта хү... дурадхагдаа. Энэньшье ...й: фронтоёо, Улаан Ар...лаан хубсаһаар, эдеэ хоо...р зэбсэгээр хангаха гэшэ ...шалхы зорилгомнай бай... Тиимэһээ завод, фабри... колхоз, совхозуудта үлэ... зоной ажал хүдэлмэриие ...далайсатайгаар эмхидхэхэ ... областной партийна ор...да комсомол туһалха уял...гаа. Тэрэ үедэ хүн бүхэн «Бүхы юумэн илалтын түлөө!», «Бүхы юумэн фронтын түлөө!», «Хоёр—гурбанай түлөө хүдэлхэ: өөрынгөө, мүн фронт мордогшодой түлөө!» гэһэн уряа доро хүдэлдэг бэлэй.

Энэ урдаа табигдаһан зорилгоёо бэелүүлэн, комсомолой организацинууд залуушуулай дунда, комсомол-залуушуулай бригадануудай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэдэг һэн.

Жэшээнь, 1942 ондо комсомол-залуушуулай бригадануудай мүрысөө үүсхэһэн Улаан-Үдэ станциин депогой комсомолец Иван Гордеевэй бригада хэдэн жэлэй туршада город соогоо түрүүлжэ ябаа. ПВЗ-дэ паровоз-хабсаралгын цехэй Ефим Реутскиин, авиационно заводто Фисенкын, мяханай комбинадта Аверинагай, шэлэй заводто Тарабукинагай, Шулуутайн леспромхоздо Владимировагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд эршэтэй һайнаар хүдэлдэг һэн.

Хүдөө нютагуудташье залуушуулай бригадануудай, звенонуудай хоорондо социалис мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрээ. 1942—43 онһоо эхилжэ, 600 шахуу звено, 3500 гаран залуу таряашад мүрысэгшэдэй зэргэдэ ороо. Мал ажал дээрэ хэдэн зуугаад залуушуул хамсы шаман хүдэлдэг бэлэй.

Эхэнэрнүүдэй тракторна бригаданууд тухай эндэ онсо тэмдэглэмээр. Тэдэнэр анха түрүүн 1942 оной хабарай тарилгын үедэ бии болгогдоо һэн. МТС-үүдтэ 200-аад иимэ бригада бии болгогдожо, 1300—1400 хүн эхэнэр трактористнуудай мүрысөөндэ хабаадалсаа. Тус мүрысөөнэй үүсхэлшэд—Саянтын МТС-эй эхэнэр трактористнуудай бригада—дайнай бүхы жэлнүүдтэ түрүүлжэ ябаа. Тэрэ бригадые дуршэлтэй механизатор Бимба Дымбрылов толгойлоо һэн. Тэдэнэр жэл бүри түсэбөө 150—200 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа. Тус бригадын гэшүүн комсомолка Бадма-Ханда Дымбрылова айхабтар ехэ амжалтатай ябадаг бэлэй. Тэрэ басаган республика доторoo нилээн суурхаһан байха. Суута бригада ВЛКСМ-эй ЦК-гай грамотануудаар хоёр дахин, гэшүүдынь оло дахин ВЛКСМ-эй обкомой грамота, бэлэгүүдээр шагнагдаһан юм. Һүүлдэнь бригадир нүхэр Бимба Дымбрыловто Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

ВЛКСМ-эй обкомой, горкомой болон райкомуудай, комсомолой эхин организацинуудай ажал ябуулгада сэрэгэй физкультурна хүдэлмэри эмхидхэхэ асуудал ехэ һуури эзэлдэг һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ областной комсомольско организаци военкомадуудтай хамта 15 мянганһаа үлүү сэрэгэй мэргэжэлтэдые: минометчигүүдые, автоматчигуудые, пулеметчигүүдые бэлдэһэн юм. Гадна 4,5 мянган басагад радистнуудай, телефонистнуудай мэргэжэл шудалаа. Манай обком ВЛКСМ-эй ЦК-гай уряагаар санашадай батальонуудта десантнигуудай частьнуудта һайн дурата комсомолшуудай хэдэн бүлэгүүдые эльгээһэн юм.

Дайнай жэлнүүдтэ 4 дахин үбэлэй болон зунай профсоюзно-комсомольско кросс үнгэргэгдэжэ, ГТО-гой ба БГТО-гой хэдэн мянгаад тэмдэгтэнгүүд бэлдэгдээ.

Республикын комсомолшууд, залуушуул, һурагшад «Социалистическая Бурятия» гэһэн дайшалхы самолёдуудай эскадрили бүтээлгэхээр мүнгэн зөөри суглуулгада хабаадалсахаһаа гадна, «Буряадай залуу колхозник» гэһэн танкова колонно байгуулхын түлөө 1 миллион 300 мянган түхэриг суглуулжа, Госбанкда тушааһан байгаа. Тэрэнэйнгээ түлөө Верховно Главнакомандалагшаһаа болон Улаан Армиһаа баясхаланда хүртэһэн. Комсомолец Филипп Болонев (Тарбагатайн аймагай «Победитель» гэжэ колхозһоо) 100 мянган түхэриг оруулһан юм.

Тэрэ үедэ комсомолой хүдэлмэриин үдэр бүриин хэрэгүүдэй нэгэниинь сэрэгэй алба хаагшадай бүлэнэртэ, тэдэнэй үхибүүдтэ туһаламжа үзүүлэлгэ һэн. Комсомольско организацинуудай үүсхэлээр субботнигууд, воскреснигүүд үнгэргэгдэжэ, фронтовигуудай бүлэнэрэй гэр байрыень, заһабарилдаг, түлеэ залһыень бэлдэжэ үгэдэг байгаа. Фронтовигуудай бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ талаар габьяатай байһанайнгаа түлөө областной комсомольско организаци Верховно Главнакомандованиин зүгһөө хоёр дахин магтаалда хүртөө.

Республикын комсомол дайнай үедэ уһан сэрэгшэдтэй холбоо барисаа байгуулһан юм. 1945 ондо ВЛКСМ-эй обкомой бюро дээрэ Амарай Улаан тугта флотилитай барисаагаа бэхилхэ тусхай хэмжээ ябуулгануудай асуудалнуудые хаража үзөө һэн. Тиигэжэ республикын комсомол тэндэ алба хэхыень хэдэн зуугаад гэшүүдээ эльгээһэн юм. Манай комсомолшууд болон залуушуул 300 мянган түхэриг суглуулжа, корабль бүтээхыень үгэһэн байгаа. Тэрэнэй харюуда 13-дугаар областной комсомольско конференциин адресаар флотилиин командовани иимэ телеграмма эльгээгээ бэлэй.

«..Амарай Улаан тугта флотилиин уһан сэрэгшэд республикын комсомолой организацида баяр хүргэнэ...» Тэрэ телеграмма сооньманай комсомолшуудай мүнгөөр бүтээжэ байгаа тусхай бронекатерта «Буряадай комсомолец» гэһэн нэрэ олгогдоо гэжэ хэлээтэй һэн.

Республикын комсомолой организаци Коммунис партиин хүтэлбэри доро айхабтар ехэ политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулдаг бэлэй. Хэдэн зуугаад агитатор, элидхэлшэд ба лекторнүүд саг үргэлжэ хүдөөгэй болон городуудай хүбүүд, басагадта уласхоорондын байдалай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай һонинуудые дуулгажа байдаг һэн.

Манай республикаһаа дайнда мордоһон хүбүүд, басагад шэн габьяатайгаар дайлалдажа, фашис дайсадые бута сохилсоо. Жэшээнь, Улаан-Үдын 12-дохи һургуулиин багша байһан Петр Харитонов дайнай табадахи үдэрэй ябажа байхада, Ленинградска фронтын огторгойдо дайсанай самолёдые мүргэжэ унагааһан юм. Тэрэнэйнгээ түлөө июлиин 8-да Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Петр Харитонов Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түүхэдэ иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ эгээл түрүүн хүртэгшэдэй нэгэн. Суута снайпер Жамбал Тулаев бүхы орон доторoo алдаршаа. Тэрэ 313 фашистнарые үгы хэһэн юм. Буряадай комсомолой эльгээһэн хүбүүн, ПВЗ-гэй слесарь Сергей Орешков Александр Матросовой баатаршалга дабтаа һэмнай. Баруун-Урдахи фронтдо 17 һарын туршада дайлалдахадаа, комсомолец Цырен-Даша Доржиев 270 фашистнарые үгы хээ. Ленинэй орден болон бусад дайшалхы шангуудынь тэрэнэй эрилхэг габьяае гэршэлнэ бэшэ аал. Захааминай аймагһаа 19-тэй комсомолец Бата Дамчеев Эхэ ороноо хамгаалхаяа ошоод, мүн лэ эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдажа, гурбан шатын «Алдар» орденоор шагнагдаһан намтартай.

Н. Хорушунова, Г. Сизых, С. Кузнецова, З. Убеева, Б. Аюров, Х. Хандуев болон бусад олон нүхэд залуушуулай дайшалхы удамаршад байһанаа харуулаа. Комсомолой обкомой аппарадта хүдэлһэн Н. Омбоева, К. Жилкина, Б. Сергеев гэгшэд ехэ хүдэлмэри хэһэн байха. Мүн баһа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ республикын комсомолой организациие бэхижүүлхэ талаар А. Модогоев, М. Гаськов, Г. Миронова, Ц. Шанюшкина болон бусад горитой хүдэлмэри ябуулһан байха.

Областной комсомольско организациин дайшалхы туһалагша байһан «Бурят-Монгольский комсомолец» (редакторынь К. Балдаев), «Костер» (редакторынь Ф. Ушнаев) газетэнүүдэй хүдэлмэриие тэмдэглэнгүй гаража болохогүй.

Би эндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн соо Буряадай комсомолой алдарта хэрэгүүд тухай хураангыгаар хөөрэбэб. Тэрэ үедэ бидэ ВЛКСМ-эй 25 жэлэй ойе тэмдэглээ һэмди. Тэрэ гэһээр үшөө нэгэ 25 жэл үнгэрбэ. Мүнөө Ленинскэ комсомол 50 жэлэйнгээ ойе угтажа байна. Тэрээнтэй дашарамдуулан, манай республикын хүбүүд, басагадые, бүхы комсомолшуудые алдарта һайндэрөөр дайнай үеын комсомолой хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө амаршалаад, ажалдань, һуралсалдань амжалта хүсэнэб.

Б. СЕМЕНОВ,
ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь ябагша.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

☒ Шэнэ шүлэгүүд
☐ Арадай аман зохёолой абдарһаа
☒ **Шүлэглэмэл фельетон.**

Георгий ДАШАБЫЛОВ.

ДАЛАЙТАЙ ХАХАСАҺАН ҮБГЭН

Дала гараһан загаһашан
Далай Байгалаа
орхихо баатай болоо һэн.
Холын хото
Хадамда гараһан басаганайдаа
Ажаһуухаяа ошоо һэн.
Үһээгээр набтархан
шулуун энэ байра
Үбгэнэй сээжэдэ уйтарба.
Сонхын саана
Сэнхир долгид бэшэ —
Үндэр гэрнүүдэй һубаряан,
Саб сагаан
Сахалинууд бэшэ,
Тэжээмэл гулабхаанууд.
Хүдэр онгосын хабһан бэшэ —
Хүрин шэрэтэй шалын
Хэлбэлзэдэггүй ялараан.
Омолиин мүнгэ түрхидэггүй
Ондоо һонин юртэмсэ.
Шэрэм харгыгаар
трамвай наяршахадаа,
Шэрүүн «Баргажанай»
самнаад ерэһэншүү.
Уһанай кранууд
Ууртайгаар шуухирхадаа,
Дорюун хабсагайн үбсүүе
Долгидой нэшэһэншүү.
...Газаа гарана.
Сэсэрлиг соогуур ябана.
Хүнүүдтэй зугаална.
Хүхюугүйхэн тамхилна.
Аахилһаар гэртээ ороно.

Аалин, хон-жэн.
Ажалһаа басаганиинь бусаадүй.
Ашанарыньшье үгы.
Хүбүүдэй суглуулһан
Хүхэ, улаан, хара, сагаан
Шулуудые абаад,
Альган соогоо бажууба.
Хотиржо ургаһан
Хорхойн дун гэрые
Шэхэндээ асаржа няаба.
...Хаанашьеб гэнтэ
далайн шууяха,
һалхинай эшхэрхэ
Хажуудань мэтээр дуулдаба:
Сагаан дэлһэтэй
долгид урилдан ерэнэ.
Ногоон хүбшэ
дуугаа дуулан хүүенэ.
Сахалинууд ганганалдан,
Саагуур наагуур дүүлинэ.
Онгосонууд хиирэнхэй,
Ондого сондого һүрэлдэнэ.
Губшуурнууд нойтон, хүндэнүүд
Гүнзэгы руу татана.
Омолинууд һэрбээгээрээ
Бэе бэеэ шабхадана.
...Дала гараһан загаһашанай
Уршалаатаһан нюдэнһөө
Далайн долгидой хашарһан
бэшэ,
Дуһалжа байба
гашуун нёлбоһон.

АРАДУУДАЙ СЭСЭН МЭРГЭН ҮГЭНҮҮД

Ленин багша тухайдаа совет араднай удха түгэлдэр олон тоото оньһон үгэнүүдые зохёонхой. Тиигэнгүй яахаб! Совет хүнүүд Ленинэй зааһан арюун замаар зорижо, эды шэнээн илалта, амжалта түйлаад, коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшажа ябана ха юм. Инаг багшаяа, тэрэнэй агуу һургаалые магтан, буряад арад иимэ сэсэн үгэнүүдые хэлсэдэг: «Агуу Ленинэй һургаал мүнхэ, арад зоной хүсэн ехэ» «Ухаанай ехэ—Ульянов Ленин-дэ», «Алмазһаа хатуу шулуун байхагүй, Ленинһээ сэсэн баатар байхагүй», «Мүнгэн туяа мүшэнһөө, мүнхэ жаргал Ленинһээ», «Ленинэй замаар илахаш, артелиин замаар жаргахаш», «Зоной сэдьхэл—Лениндэ, золой харгы—коммунизмда». Ород арадай оньһон үгэнүүдэй баялигһаа абажа, хэдэн жэшээ харуулая: «Ленинэй заабари хэтэ мүнхэдөө зүб» (ородоороо: «Ленина завет на тысячи лет»). «Наранай элшэ хурса, Ленинэй үгэ сэсэн» (ородоор: «Солнце светит тепло, Ленина слово мудро»): «Ленинэй сурталгүй һаа, Совет засагшье тогтохогүй һэн» (ородоороо: «Без ленинских заветов не было бы Советов»); «Ленинэй сурталаар ябажа, коммунизмда хүрэхэш» (ородоор: «Следуй ленинизму—придешь к коммунизму»); «Ленин бидэнтэй хододоо хамта байха, дэлхэйн зон тэрэнние хэзээдэшье мартахагүй» (ородоор: «Ленин с нами вечно будет, мир его не позабудет»).

Ленинэй байгуулһан Коммунис парти тухайгаа буряад зон иигэжэ хэлсэнэ: «Партиин замаар илахаш, артелиин замаар жаргахаш»; «Зоной сэдьхэл партида, золой харгы коммунизмда»; «Набша сэсэг наранһаа, наһанай жаргал партиһаа»; Булад даадаг, большевик иладаг»; «Гэгээрэлтэй газарта—гэрэл, большевигтэй газарта—болбосорол», Ленинэй парти тухай ород арадай хэлсэдэг оньһон үгэнүүдэй заримыень эндэ дурдаябди: «Партиингаа заабаряар ябаа һаа, золтой жаргалтай байхаш» (ородоор: «За партией идти—в счастьи жить и цвести»); «Партимнай—арад зонойнгоо тү-лөө, арад зон—партиингаа т... (ородоор: «Партия—за народ—за партию»); «Ко... партиимнай хэлэһэн ходод... зээдээ бүтэһэн байдаг» (ор... «Слово партии не забудет... скажет, то сбудется»).

Олон түмэнэй оньһон ... соо хэлсэгдэдэг эдэ бүг... зүб! Ашата һайхан коми... замаар арад зониие хүтэл... даг агуу багша Ленинэй ... бууга партиин заабаринууд... тагүй бэелүүлэгдэхэ. Юунд... хэдэ, энэнь арад түмэнэй аш... һада зорюулагдаһан арюун ... гин, үнэн зүб үзэл сурта...

Ц. БУДА...
Буряадай ниитын эрдэм... институдай хүдэлмэрил...

ХООҺОРОНХОЙ ШЭЛ, УҺАТАНХАЙ НЮДЭН...

I.

Нюдөөрөө дүүрэтэр уһа гүйлгэһэн, нэгэл тиимэ өөдэгүйхэйһөөр хубсалһан хүбүүхэн Улаан-Үдын нэгэ кафе руу гүлдиран орожо, пивэ уужа һууһан эрэшүүлэй хоорондуур хоргодоод, эдеэлхээ ерэһэн заримашуулда талон тас-няс сохижо һууһан буфетчицын нюдые һэмээхэнээр шарайшалан хараадхина. Нилээдгүй ама халамгай болоһон, һахал һамбайдаа дарагдаһан хүдэр томо хүн тэрэ хүбүүе обёороод:

— Ерэ даа наашаа! — гэжэ захиран һагад оглобо.

Хүбүүн сожоошье хүдэлгэбэгүй, харин үни хада хооһороод, кафегэй буланда шардайтараа мухарилдаһан шэлнүүдые сүүмхэ уруугаа хэжэл, хэжэл мэдэбэ.

— Ямар һүрхэй хүбүүн гээшэбши. Энэ хооһон шэлнүүдые суглуулаад, юу хэдэг хүмши? Али абадаа архи абадаг хүн гүш? — гэжэ тэрэ шалшажа һалабагүй.

Элдэб эсээр доромжолуулхадаа хүбүүн тэсэбэгүй.

— Минии аба таанар мэтэ шалпиитараа архидажа ябаха сүлөөгүй юм. Харин эжымни, — гэжэ дуугархадань, хоолой өөдэнь уйдхар гашуудалай юумэн бөөгнэрэн гараад, уйгаргүй шангаар бархирха дураниинь хүрэбэ.

Теэд яажа бархиржа болохоб? һогтуу хүнүүд үхибүүнэй зоболонгые ойлгохогүй, харин хооһолһон шэлнүүдээ сүүмхэ уруунь һэнгэргүйхэнөөр түлхибэ. Хүбүүн энээниие яһала һайса мэдэнэ. Тиимэһээ архиншадай мөөгсэйрһэн газарые мүшхэн дахасалдажа, углуу тохой бүхэндэ хаяһан шэлнүүдыень суглуулна.

— Тиимэ бы. Теэд эхэшни мүнөө гэртээ гансаараа гү?—гэжэ бамбагар һахалта һэхэрэн байжа үүгэнэбэ.

һахалтын урдаһаа нюдаргаа зангидахадань, тэндэхи хүнүүд энеэлдэшэбэ. Хүнүүдэй энеэлдэхые хүбүүн обёорбошьегүй, харин өөрынхеэ хэжэл, хэжэл байба. Уданшьегүй сүүмхээ дүүргээд, нэгэ хэды шэл хуушан хүүртигэйнгээ энгэртэ үбэртэлжэ байһаар амһарта суглуулдаг эхэнэртэ баригдахаа һанаад, хүнүүдэй хоорондуур хабшуулдан ябажа тэрьедэбэ.

— Энэ шолмос баһа ерээ гү? Бариит! Аяар хэды шэл үбэртэлбэ гээшэб!—гэжэ амһарта суглуулдаг эхэнэр хашхарба.

— Гайхалтай, гэртэхиниинь юугээ хаража байдаг зон бэ? Мүнөөнһөө иигэжэ ябаһан үхибүүн саашадаа юун болохоб?..

— Бү мэдээлши юрэдөө! Үншэн юм гү, али зайгуул юм гү? Үдэр бүхэндэ шэлнүүдые үбэртэлжэ тэрьедэнэ. Хашартай гээшэнь. Дахин ерээд үзэг лэ! гэжэ амһарта суглуулагша гэмэрбэ...

Үншэн юм гү, али зайгуул юм гү?...

Үнэхөөрөөшье яһала удхатай асуудал табигдаа гээшэ. Теэд энэ асуудалайнгаа удха шанарые ухашалан ойлгохые хэншье бодомжолоогүй ха юм. Тиихэдэ Толя Сенотрусовшье энээн тухай шэбшэхэ сүлөөгүй, шэлнүүдээ тушаахаа магазин тээшэ һалираа һэн.

II.

Эгээл энэ үедэ Толиин аба Иван Сенотрусов гэгшэ холын гастрольдо гаранхай, бүлэг артистнараа республикынгаа али нэгэ ажахыда абаашажа ябахашье үедөө үхибүүд тухайдаа һанаагаа зобожо, һарынгаа салингые үрингүй эльгээхые бодомжолоо һэн.

Мүн даа! Гастрольдо гаралсаһан Иван Сенотрусов (ород драмтеатрта шофероор хүдэлагшэ һэн) бишыхан үхибүүдтэйгээ үлэһэн һамган, гэр бүлэ тухайдаа сэдьхэлээ зобожо, недели бүхэндэ бэшэг бэшэжэ, һарынгаа салингые үнэхөөрөөшье үрингүй эльгээжэ байгаа бишуу. Тиигэнгүй яахаб. Энэрхы сэдьхэлтэ эсэгын үүргые хүндэтэй дээрэнь бэелүүлжэ, гурбан хүбүүдээ хүнһөө дутангүй хүмүүжүүлхые, һургуулитай болгохые оролдохол ёһоорөо оролдоно.

Харин һамганиинь, Валентина Ананина гэгшэ гэр бүлэ болохынгоо урда үгэһэн инаг дуранайнгаа шахаа тангаригые һэегүй мартаад, Толя гэжэ хүбүүнэйнгээ харанһаар, ойлгоһоор байтар гажа буруугаар аашалжа захалба.

Энээн тухайдань Улаан-Үдын № 3 интернат һургуулишье түрүүшээр мэдээгүй, хүбүүнэйиньшье абяагүйхэн ябадаг байгаа. Теэд түрэл эхэ тухайгаа юун гэжэ муу үгэ хэлэхэб даа. Аягүй бшуу. Танигдаагүй һонин һорьмой эрэшүүлэй түрүүшээр хаа гаһса ерэхэдэнь, эжымни таниһан нүхэд байгаа юм аабза гэжэ хүбүүн хэрэгсээбэгүй. Толишье тэрэ һургуулидаа һуралсажа, эжыньшье тэндэ тогоошоноор хүдэлжэ ябаа. Хүндэлхэ тума хүлөө стол дээрэ гаргаа гэһэндэл, Валентина Ананина улам саашаа дашууржа, үхибүүдэйнгээ саашанхи хуби заяан тухай бодохоо болибо. Гастрольдо гараһан үбгэндөө харюу бэшэхэгүйһөө байтагай, һара бүхэндэ эльгээдэг мүнгыень үнөөхи танигдаагүй эрэшүүлтэйгээ нэгэ һүниин турша үрижэ, гурбан хүбүүдээ хооһоор үлөөдэг болобо.

— Эжы аа, нихэдээ яажа байнаш? Абамнай ерэхэдээ юун гэжэ һанахаб?—гэжэ нэгэтэ Толя эжыдээ аргаахаһаар хэлээд туршаба.

Архиингаа мангарта ядаржа хэбтэһэн эжынь шиидиье гэжэ дуугараагүй, харин тархяа залаха архи асархыень хүбүүгээ магазинда баадхан шахуу эльгээбэ.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо эжы хүбүүн хоёрой харгы эгэ һалаатажа, Толя хэды хоногоор гэртээ ерээгүй, һургуулидаашье ошоогүй бэлэй. Хүхижэ, сэнгэжэ байһан эжынь хооһон шэлнүүдые суглуулжа, хоол залгажа, тушаалдаһан газартаа хоножо ябаһан хүбүүн тухайдаа шэбшэхэ сүлөөгүй байгаа ха юм.

Хабша хабшатар — хабһанай забһараар гэһэндэл, Советскэ районой милициин дэргэдэхи үхибүүдэй гурим сахиха таһалгаһаа гэнтэ бэшэг ерэжэ, тэрэ эхэнэрэй бүхы нюуса хэрэгынь олондо мэдэгдэшоо. Дахинаа тиигэхэгүйб, үхибүүдээ хүн шэнгеэр хүмүүжүүлхэб гэжэ үнэн зүрхэнһөө найдуулһан Валентина Ана... Дээдэ-Саянтын интернат һу... лида зөөжэ ошоод, мүн баһа ... гоошоноор хүдэлжэ захал...

һураһан юумэ һураар ... лаагүй бэлэй. Уданшьегүй ... шан харгыдаа орожо, үхи... баһа зобоожо захалба. Үг... ерэхэдээ, Мухар-Шэбэрэй ай... Суулгын совхоздо байдаг ... мии хүндөөр үбшэлөөд, наһ... раа гэжэ шал худалаар ... һургуулиингаа багшанарһа ... гэ зээлеэр абаад тэрьелшэ...

Тиихэдэ Иван Сенотрусо... на байгаа гээшэб? Энэ асуу... харюусаханыьше хүшэр юм ... Харин үхибүүдээ өөртөө ... гэхэдэнь, үхибүүдыемни зоб... гэжэ һамганиинь ото таһа ...

III.

Валентина Ананина ... Улаан-Үдэдэ байдаг, ... хүдэлдэггүй. Теэд юу хад... үнөөхи хүнгэн һальхай харгы... раа ябаһан зандаа гү?

Энэ асуудалда ГАП-3-да ... жолоошоноор хүдэлдэг Иван ... нотрусов харюусажа шад... бэлэй.

Тиихэдэ үхибүүдынь хаа...
Гурбан үхибүүдынь М... Шэбэрэй аймагай Суулгы... хоздо ажаһуудаг 75 наһат... гэжөөлэйдэ (Валентина Ана... гай аба гээшэ) сагаа үнгэр... лодог. Теэд һургуулида яба... гү? Энэ асуудалда «халбага... харһан гэр бүлынхид» ... садаггүй.

К. ГАБА...
М. ОСОДО...

АХА НЮТАГАЙ АМАН ЗОХЁОЛОЙ АБДАР

Энэ сентябрь һара соо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентнэр Жамбалмаа Бальжирова, Баир Будаев, Борис Сыренов хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Эрхэтэ Раднаевич Раднаевай хүтэлбэри доро Ахын буряадуудай хэлэ, аман зохёол шэнжэлхэ даабари дүүргэһэн байна. Тиихэдээ яһала олон үльгэр домогуудые, дуунууд, таабаринуудые, бөөгэй дурдалга болон соло дуудалгануудые, юрөөл, хараалнуудые бэшэжэ абаба.

Арадай аман зохёол хөөрэжэ үгэһэн Алаг Шулуун нютагай Сыренов Даша Шоёновичто, Орлигой Пронтиева Үбүү Булатовнада, Балактын Унжуева Дулма Аюровнада, Хара Хужарай Арабжаева Аюша Дандаровнада, Иванов Иосиф Жанчиповичта, Шаснуурай Хандаков Содном Гармаевичта, Монголжоной Патархеев Дубжир Сыбиковичтэ халуун мэндэ хүргэхэ зуураа, ута наһа, удаан жаргал эдлэхыень хүсэнэд.

Эдэ нютагайхидай хөөрэжэ үгэһэн зарим тэды зохёолнуудые уншагшадтаа дурадханабди.

АХА НЮТАГАЙ УРДЫН ДУУНУУД

Арахан хойшоо урдаһан
Аха баян дайдамнай
Арга бэшээр һануулха
Аша үрэ хоёромнай.
Эрьелдэжэ урдаһан
Эрхүү үргэн мүрэмнай.
Эрхэ бэшээр һануулха
Эжы аба хоёрнай.

* * *

Хонгор дайдын хоймортоо
Хонёо үдхэжэ жаргая,
Хуушан аабын үтэгтэ
Үнэр нажар жаргая.
Алтан дэлхэйн хоймортоо
Адуугаа үдхэжэ жаргая,
Абаяа хуушан үтэгтэ
Үритэй баян жаргая.

БАСАГАНАЙ ДУУН

Шабар пеэшын оёорто
Шаандиин үнэр ханхалба.
Шанартай ахайн хамарта
Хампиидхын үнэр ханхалба.
Боро пеэшын оёорто
Бүүлхэйн үнэр ханхалба.
Буянтай ахайн хармаанда
Хампиидхын үнэр ханхалба.

ЮРӨӨЛ

Хүнжэлөөр дүүрэн хүбүүтэй,
Хүнэгөөр дүүрэн эдеэтэй,
һойр сагаан адуутай,
Ута мориндоо һундалдажа,
Уужам дэгэлдээ дабхасажа,
Сэргэдээ уяха моритой,
Сэрэг хүтэлхэ хүбүүтэй,
Ута наһатай,
Удаан жаргалтай
Ажаһуухаш болтогой.

ХУРИМ УГТАХА ҮГЭНҮҮД

— Юушэн бэ?
— Унаган жороогоо унажа,
Утаһан жолоо жолоолжо,
Ута харгы харгылжа,
Мүнгэн шагай холбожо,
Алтан шагай холбожо,
Нэгэеэ хоёр болгожо,
Нимгэеэ зузаан болгожо,
Түрэ хүргэжэ
Төөлэй хүндэхэеэ ерээбди.

Жаран жэлэй жаргал,
Наян жэлэй найр
Наадаха гэжэ ерээбди.
— Та хэмта?

— Дээдэ замбии дэһэлгэжэ,
Доодо замбии доһолгожо,
Мүнгэн дэлхэй
Манаруулжа ерэһэн,
Алтан дэлхэй
Гэрэлтүүлжэ ерэһэн
Айл ехэ урагуудаа
Угтахаа ерээ гээшэбди.

ПАТАРХЕЕВ Дубжир Сыбикович хэлэжэ үгөө.
Монголжон нютаг.

ТААБАРИНУУД

1. Шааг-шааг шалаанга,
Шамаршагүй шалаанга—
Хоёр хургаар даруулга,
Хуушан эшэгы бүглүүргэ
(Сахюур буу).

2. Тойбол модон дүрбэн зүйлэй
Хайнаг арһан найман үнгэ.
(Мориной эмээл).

3. Тангар басаган
Табан заһалтай (Уһан, дабһан, зутараан сай, һүн).

4. Ябаа, ябаа сулхансаг,
Яһагүй сулхансаг,
Гүйгөө гүйгөө сулхансаг,
Гүзээгүй сурхансаг.
(Тархаан).

Борис СЫРЕНОВ Баир БУДАЕВ хоёр бэшэжэ абаба.

ФОЛЬКЛОРИСТЫН БЛОКНОДҺОО

Ажалша хүн алдартай,
Хүдэлмэришэ хүн хүндэтэй.

* * *

Эрэ хүнэй жолоо ута,
Эмээлтэ мориной ганзага хүндэ.

* * *

Ошоһон тээһээ олзотой.
Гараһан тээһээ ганзагатай.

* * *

Үгэ үзүүртээ хурса,
Зарга захадаа хурса.

Хэжэнгын аймагай Хөөрхэ нютагһаа бэшэгдэжэ абтаһан оньһон, хошоо үгэнүүд.

* * *

Жолоо дүнгөөгүй һаа
Жороо байхагүй,
Зоной дэмжээгүй һаа
Баатар байхагүй.
Дуун—дороһоо,
Дүхаряа—дээрэһээ.

Д. МАДАСОН.

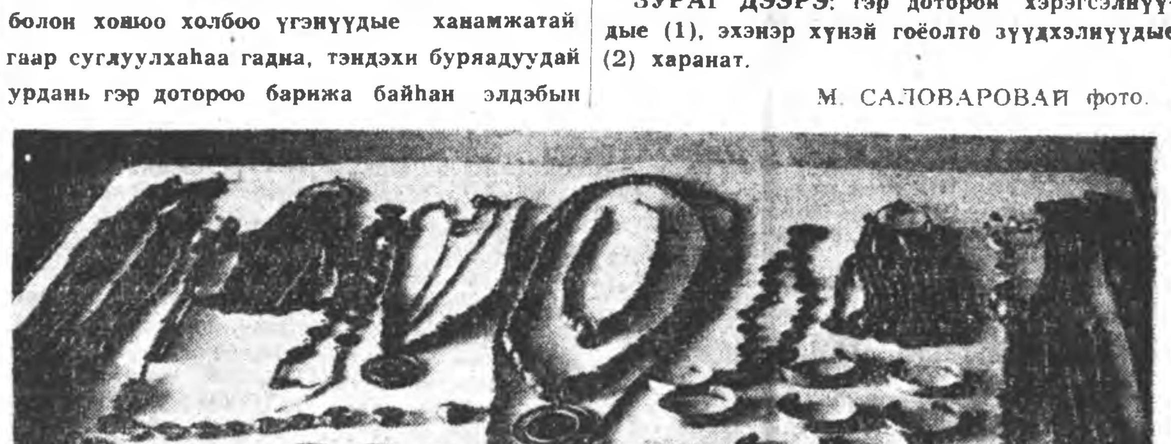

УСТЬ-ОРДЫН буряадай национальна округой Байтагай дунда һургуулиин дэргэдэ буряад арадай аман зохёолой кружок, орон нютагаа шэнжэлхэ музей эмхидхэгдэһээр үниинэй. Һонюуша һүбэлгэн үхибүүд онтохон, таабари болон хонюо холбоо үгэнүүдые ханамжатай гаар суглуулхаһаа гадна, тэндэхи буряадуудай урдань гэр дотороо барижа байһан элдэбын хэрэгсэлнүүдые музейдээ асардаг заншалтай юм.

Энэ һайн һайхан хэрэгыень буряад хэлэнэй багша Аграфена Васильевна Багинова ударидажа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гэр доторой хэрэгсэлнүүдые (1), эхэнэр хүнэй гоёолто зүүдхэлнүүдые (2) харанат.

М. САЛОВАРОВАЙ фото.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

Баруун Сибириин ээзлэ... һан газар доро Баренцева, ... пниин болон Хара далайн ... най зэргэ ехэ талмайтай ... гү, гурба миллион дүрбэ... километр талмайтай газар ... халуун уһатай океан бии ... эрдэмтэд тодорхойлһон ба... Океанай урда захын эрье ... ноярск, Семипалатинск, Ку... най туласа ошоно. Газар... заан океан хүрэтэрөө кэди... баад метр юм. Уһанайнь хал... 5—10 градус болодог.

Океан хойшоо болохо ... газар доро бүри гүнзэгы... жо, уһаниинь улам халуун ... ю. Омск ба Ханты-Мансий... райондо миллион шахуу ... ратна километр зай ээз... океан хоёр хахад—гурбан ... метр гүнзэгыдэ байдаг. У... найнь халуун 100, зарим ... таа 125 градус болодог гэ... дорхойлогдонхой.

Газар дорохи океанай ха... уһые промышленна уйлэдб... хэрэглэхэ талаар ерээдүйд ... хэн удха шанартай байна ... хүдөө ажахын календарь до... хэлэгдэнэ.

ҺАЛЬХАЙ ҺАЛХИН БАНЗАР

ФЕЛЬЕТОН

Үльгэр сооһоо
Үнихэн ерэһэн,
Мэхэтэйхэн
харасатай,
Мэшээһэн
шарайтай,
Жэбжээнэйн хүбүүн
Жэбжэлтэ мэргэнэй
Сайлажа, эдеэлжэ,
Садаад һуутарнь,
Һулахан аалияр
Һугшан уйлаһан
Шэмээ абяан
Шэхынь дайраба.

Шэнэхэн ялагар
Шэдитэ толиёо
Абаад харахадань,
Артелиин захада
Сэхэхэн хамартай,
Сэбэрхэн шарайтай,
Залахан сэдьхэлтэй
Залуухан басаган
Углууда газаа
Уруугаа хараад,
Уйлажа һууба.
Жэбжэлтэ сошон
Жэхэгэд гэшэбэ.
Ушар
шалтагаанииинь
Удалхын тулада
Аршаад толиёо
Адаглан хараба.
Басаган тэсэжэ,
Байжа ядан,
Орохо нүхэеэ
Оложо ядан,
Шүдөө хабирна,
Шүлһөө залгина.
Халуун нулимсан
Хасарынь норгоно.
Үбдэгынь шэшэрнэ,
Үһэниинь напарна...
Юунэй болоһыень,
Юундэ уйлаһыень
Толидоо Жэбжэлтэ
Тодоор оруулан,
Анханһаань эхилэн,
Аржинилган хараба.
«Дулмахан, шамда
Дуратайем мэдыш.
Ондоо басагадай
Ойронь ошоходоол
Оймни гутана.
Шамтаяа уулзажа,
Шарайеш харахадаа
Баггүй ехээр
Баярлашанал дяа.
Хэншье ондоо
Хэрэггүй намда.
Һанаан, зүүдэнһээм
Һалахаа болишоош»
— гэн,
Холхоев Банзарай
Хоолойгоо
зурахадань
Дулма этигээд,
Дурлашоо байн
байн..
Хойно хойноһоо
Хоногууд үнгэрнэ,
Хоёр инагууд
Ходол уулзана.
...Бөөлжэхөө
һанадаг,
Бөөгэнэдэг
болоходоо
Басаганай гайхаад,
Врачта ошоходонь,
Хээлитэй болоһыень
Хэлэжэ ойлгуулба.
Баярлаһан Дулмын
Банзартаа
хэлэхэдэнь,
Шиидшье гэнгүй
Шэгээ хобхолон,
Уурлаһан янзатай
Уруугаа харашаба.
Тиигэһээр байтараа
Тэсэхээ болёод,
Тэбэриһэн гарыень
Абажа хаяад,
Абяашье гарангүй,
Гэдэргээшье
харангүй,
Гэшхэлэн тонилбо.
Мэхэлжэ ябаһыень
Мэдэһэн Дулма
Томо мунсын
Толгойдонь
бууһандал,
Хашхаран,
бархиран,
Харанхалан унаба...
Гэнэдэжэ
харатайгаар
Гэнжэдэнь
ороһондоо
Гомдожо бэедээ
Голхорон
бархирхынь
Жэбжэлтэ
дуулжархёод,
Жэхэгэд гэшоо
бшуу...
Үглөө үдэрынь
Үдэшэлэн багта
Мэргэн Жэбжэлтэ
Мэхэшэн Банзарые
Толидоо хараад,
Толгойгоо һэжэрбэ.
Банзар ондоо
Басага тэбэреэд,
Дулмые мэхэлжэ,
Дурыень абаһандаал
Адляар аашалан,
Альбаяа гарган,
Ургадаа тэрэнние
Оруулхаа байба.
Басагадые баһадаг
Банзарай түүхые
Толидоо Жэбжэлтын
Тодолон харахада,
Гэрлэхэб, дуратайб
Гэжэ байгаад,
Үшөө нэгые
Үгэдөө оруулжа,
Наһанайнь жаргалы
Хахара маажаад,
Нарайлха болгожо,
Сэдьхэлыень
зобоогоод,
Хара муухайса
Хаяһан байба.
Уурлаһан Жэбжэлтэ
Уралаа хазаба.
Нюдөө үзүүрлээд,
Нюдаргаа
зангидаад,
«Мэнэ гэһээр лэ
Мэхэшэн Банзарые
Шашхатар барижа,
Шангаар хүлеэд,
Шэхэнһээнь
тэрэниие
Шэрэжэ абаашаад,
Клубаар дүүрэн
Хүнүүдэй урда
Хүл дээрэнь
Хүльгэтэйнь
зогсоон,
Ташуурай һурай
Таһартар сохижо,
Хэһээхын ехээр
Хэһээхэмни! »
...Үшөө
Һальхай Банзарай
Һааритай һабарта
Орожо байлайт,
Ойлгогты басагад!
Үгынь нялуушье
һаа,
Үжэнхэй муухай
Үнэрөөрнь танижа,
Үлдэн намнагты
Гэжэ захихамни»—
Гэһэн бэеэрээ
Аргамжа, ташуур
Абаад гарашаба.

Ш. НИМБУЕВ.

ФУТБОЛ

„БАЙГАЛ“ ЭРХИМЛЭБ...

1968 оной футболой наадананай түгэсхэлдэ зорюулагдаһан Зүүн Сибириин футболистнуудай область хоорондын мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Тэрээндэ Шэтын, Эрхүүгэй областиин болон Буряадай АССР-эй футболистнууд хабаадалсаһан байна. Тиихэдээ Шэтын областиин «Строитель», Эрхүүгэй областиин Свирск хотын «Труд», манай республикые «Байгал» команда түлөөлһэн юм.

Тус мүрысөөнэй нэгэдэхи шатань манай Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэжэ, талмайн эзэд — «Байгалай» футболистнууд шэтынхидтэй уулзахадаа, 1:0 тоотойгоор шүүжэ шадаа һэн. Удаань Шэтын футболистнууд Свирск хотын «Труд» командатай уулзахадаа, 2:4 тоотойгоор мүн лэ шүүгдээ. Манай «Байгал» команда Свирск хотын «Труд»... мандатай уулзахадаа 1:2 ... тойгоор илагдаа һэн.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ яба... Свирск хотын команда Шэ... наадахадаа, тэндэхи футбо... нуудта 0:3 тоотойгоор шүү... һэн байна.

Манай «Байгал» ком... һүүлшынгээ уулзалгые Ш... хотодо үнгэргэхэдөө, тэнд... футболистнуудтай 2:2 тоо... гоор тэнсээ.

Тиигэжэ дүн хамта таба... котой болоһон «Байгал» ко... да Зүүн Сибириин область ... роидын түрүү һуури эзэл... тусхай кубогта хүртэбэ.

Л. БОБЫКИН.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5..., приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-3... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности ... строительства—61-35, советского строительства и быта—69-5..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-02050. Зак. № 100...